

KNJIŽICA TREĆA
I. DIO

GOOSPINA KRUNICA - A

“Muudrost ...

... pretječe sve koji ju žuude ...

Tko zorom rani njooj ...

nalazi ju gdje sjedii kraj vraata njegovih.

...

Zavoljeh ju više nego žezlaa i priestoolja ...

I ... više od svietlosti,

jer njeezin sjaaž bez prestanka svieetli.”

¹SADRŽAJ

I. Goospinaa Krunica - razmaatranja (p) o otaajstvima

Uz otaajstva radostna	7
Uz otaajstva svietlostna	15
Uz otaajstva žalostna	23
Uz otaajstva slaavna	33
Dodaatak	43

II. S Marijom - pjevajmo i molimo!

Utielovljenje (R.1.)	47
Preteča (R.2.)	48
Betlehem (R.3.)	40
Starac Šimun (R.4.)	50
U domu Oččevu (R.5.)	51
Na Jordanu (Sv.1.)	52
Znameenje prvo ili Saavršena molitba (Sv.2.)	53
Kraaljevstvo nebesko (Sv.3.)	54
Preobražeenje (Sv.4.)	55
Jelo i piiče istinsko (Sv.5.)	56
Ne kako jaa hoču (Ž.1.)	57
Za stuup! (Ž.2.)	58
Trnov vienaar (Ž.3.)	59
Koga hočete da vam puustim? (Ž.4.)	60
Sjeti me se kada doođeš u kraaljevstvo svoje! (Ž.5.)	61

¹Pojašnjenje o pravopisu

Načgelo je da se čuuva tvorba, a izgovor koliko se može - ne remeteč tvorbu:

- glaas zapiisan slovom “*č*” (“*č*”) zamienjuje standardno “*č*” (“*č*”);
- dvostruko napiisan samoglasnik je dug;
- podcertano slovo (samoglasnik ili “*r*”) označuje glavni (jedincati težinski) naglasak u višeslogovnoj riječi;
- suglasnik s točkom izpod sebe jedva se čuje ili se, često, ne izgovara.

Neobvezujući dogovor o pojednostavnjenju: **Ako je težinski slog prvi, ne'treba ga označiti.** (Dakle, ako je težinski slog prvi, ne'treba ga označiti.) Ovdje smo samo (sva) razmaatranje zapiisali po “strogim” pravilima, a sve ostalo na znatno pojednostavnjeni način.

Uzkr̄snu Isus doista! (Sl.1.)	62
Jaa sam s vama (Sl.2.)	63
Sila odosgor (Sl.3.)	64
Duušom i tieelom (Sl.4.)	65
Kraljica nebeska i zemaljska (Sl.5.)	66
Zaavršna napomena	67

²Goospina Krunica - razmaatranja (p)otaajstvima

U molitvi što ju nazivamo (*Sveetom*) *Krunicom Blaazene Djevice Marije ili Goospinom Krunicom*³) opetovano govorimo: *U ... otaajstvu ... razmaatrat (razmišljat) čemo kako je ...* No, nii'sam doživio da bi, na tomu mjestu (u tomu trenutku), ijedan predmolitelj nakratko zastao i puustio molitelje da se miislima i srđcem užiiive u otaajstveni sadržaj ili da saam prozbori paar nadahnjujućih rećenica u svezi s dotičnim otaajstvom. Naprotiv, odmah se moli *Otće naš!* i t.d.

Ne tvrdim da neema ljuudi kojii mogu moliiti/izgovarati *Otće naš!*, *Zdravo Marijo!* (deset puta) i *Slava Otcu!* i istodobno razmišljati o prigodnomu otaajstvu, ali držim da je takvih vrlo malo (jaa nii'sam jedan od'njih). I, što pak znaači i koliko vriedi jedno misliti, a drugo govoriti!? Stoga, usrdno molim i predlaažem da se na svakomu otaajstvu zastane (barem 10-20 sekunda) ili da predmolitelj kaaže nekoliko poticajnih miisli o njegovu sadržaju i znaačenju - u skladu s dotičnim dieelom/ćitanjem iz Evandelja. Slično, primjerice, natuknicama što slieede (ili radostno-zahvalnim "stihovima" na str. 47.–66.). Držim da ponešto od napiisanoga za razmaatranje (uz svako otaajstvo) može pri tomu biti na pomoć.

Vaažno je napomeenuti da ova **razmaatraanja** (slieedom dvaadeset otaajstava) o događajima i sbiivanjima tieekom zemaljskoga života Gospodinovu, **nii'su** "nadobudna" **teološka tumaćenja** pripadnih dieelova Radostne Vieesti, već misaoni pokušaj da se molitelj ćutilno prenese u ono vrieeme i na ona mjeesta, te da prati, shvati, prihvati i uzljuubi žiivoga Isusa, Odkupitlja i Spasitelja, onako kako je too činila NJegova mati Marija.

Jer, za mene, Goospina Krunica je pobožno razmaatranje zemaljskoga života našega Gospodina, Isusa Krista, u skruušenu i povjerljivu razgovoru s ljudskom osobom koja Ga je najbolje poznaavala - NJegovom materom, Blaazenom Djevicom Marijom.

²st071020 - Kraljica Sveete Krunice

³Dublje promišljajuć, Goospina Krunica je više "molitva s Goospom" nego "molitva Goospi"! Zar iii'je (pri ukaazanju u Lurdu) Goospa (Bwzgriešno Začćeće) skupa s Bernardicom molila Krunicu?!

I too sve od Utielovljeenja (najčudesnijega i najvažnijega događaja u celokupnoj poviesti!) do NJegove smrti i Uzkrsnjuća (čega nii'je moglo biti bez Utielovljeenja, ali i bez čega bi Utielovljeenje bilo "Božji promašaj"), te Uzašašća i silazka Duha Svetoga (koji s nama dovršuje poslaanje Kristovo).

A na kraju, častimo i Mariju i radujemo se s njoom sbog njeezina Uzneseenja i Okrunjeenja, jer je ona, *ponizna službenica Gospodnja*, svojim slobodnim pristankom (*Fiat mihi!*) dopuustila i učinila da primljena Milost postane spasonosnom za sav sveiet.

Tek na taaj naačin - molitvom i razmaatranjem - Goospina Krunica postaje praavom i dubokom pobožnosti.

UZ O^TA^AJSTVA R^ADOST^NA

(Od Naviešteⁿja - poč^etka novoga vri^emena - do Isusove 12. godⁱne (pa i na^dalje: *bio im je poslušan*; do krš^teenja na Jordanu - prvih triⁱdeset godⁱina). Too do^znajemo iz “Evand^elja po Mariji” jer samo ona⁴ je sve tee dog^ađaje pa^amtila i *prebirala u svo^omu sr^dcu* te preⁿicla apostolima.)

Nakana: Za žⁱvot - dah Duha Sve^etoga - da^ar Trojedinoga Boga stvoren^omu tv^arnom svie^etu, i, posebice, za rado^štno i odgovorno ma^terinstvo i o^tčinstvo.

⁴Dog^ađaji u svezi s ovim o^ta^ajstvima opi^sani su u Matejevu i/ili Lu^ukinu Evand^elju. Taa^j dⁱo Novoga Za^avjeta naziⁱvam “Evand^eljem po Mariji” jer samo su preko[’]nje (*koja je sve tee dog^ađaje prebirala u svo^omu sr^dcu*) mogli o tomu ne^što do^znati. Ne dvo^jim da su i Ma^arko i Ivan (pog^otova, jer *ju je uzeo k sebi*) znali za tee dog^ađaje, iako o njima ne svjedo^če.

U prvomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Arkanđel Gabriel navieestio Blaženoj Djevici Mariji da će začeti po Duhu Svetomu i roditi Siina Božjega.

Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom! - pozdravi ju aandeo. Ona se na'too smete, ali i stade razmišljati ... I aandeo joj pojaasni koja je too milost koju je našla u Boga (tj. koju joj Boog nudi i hoće dati!).

Ali ona želi doznati i više te otvoreno pita: *Kako će too biti kad jaa muuža ne poznajem?* I aandeo joj odgovori kako. I zašto će too čedo i biti sveeto - Siin Božji.

Kojega li i kakvoga dramatičnog trenutka: Svemoguć Boog, Stvoritelj svega vidljivoga i nevidljivoga, nudi, otvoreno i izravno, suradnju svojem u izabranom stvorenju da slobodno odluči o pristanku uz Njegovu volju.

I tada čujemo najveće i najvažnije riječi što su ih, s vjerom, pouzdanjem i bez zaadržke, ikada izgovorila ljudska usta: *Fiat mihi!*

Zaista, Marijinim pristankom - *Evo službenice Gospodnje. Neka mi bude po riječi Tvojoj!* - izpunilo se je staaro vrieme ("od Zaakona i žrtava") i odpočelo je teč novo ("od odkupljenja i spaasjenja"), a njegov početak jest trenutak Božjega utielovljenja - najvažnijega događaja u sveukupnoj poviesti. Viečna Rieeč Otčeva (dieelom objaavljena i zapiisana) po kojoj treba živjeti, sada se spušta i utielovljuje - postaje čovjekom - i dolazi živjeti s nama (palima) da bi nam se cieela objaavila, pridigla nas, oslobodila i spaasila.

Sjetimo se što je Isus kaazao Nikodemu: *Uistinu, Boog je tako ljuubio sviyet te je dao svooga Siina Jedinorodenca ... da se sviyet spaasi po Njemu. Nadvriemenska i nadprostorna Rieeč Otčeva (po kojoj je sve stvoreno - Siin, rođen od Otca prije svih vjekooova), po Duhu Svetomu (Životvorcu) se je utielovala - udobila u ljudsku poviest i omedila djevičanskom utrobom Marijinom.*

Rieeč je tieelom postala (da se nanovo RODI od žene kao Boog i čovjek!) i nastaanila se među nama - radi naas i radi našega spaasjenja.

Smjemo reč: Staaro vrieme od pravednosti - "ugovora", propiisa i paaljenica - sad se izpuunja i preraasta u vrieme spasonosno - od vjere i ufanja, i sveobuhvatnoga milosrđa Božjega⁵.

⁵Čini mi se da bi blagdan *Milosrđa Božjega*, što ga slavimo (odnedavno) na negdašnju *Bieelu Nedjelju (Maali Uzkrš)*, bilo bolje sjediiniti s *Blagoviesti* i slaviti na taaj (pomični!) daan. Po tomu bi *Utielovljenje* (najčudesniji Božje djelo u ljudskoj, pa i sveukupnoj poviesti!) postalo i normativno iztaknutim kao i *Rodeenje (Božić)*. A i sviyetu bi Crkva saama sobom (i bez teološkoga pojašnjaavanja!) dokazala da poštuje, štiti i slavi život od začeeča.

Zašto **Boog** spasa čovjeka? Zato što je čovjek (koji je *slava Božja*) na NJegovu sliku, od NJega i za NJega stvoren, po neposluhu i griehu⁶ pao u sužanjstvo, a sužanj ne može osloboditi ni spaasiti sužnja.

Zašto, ipak, Boog **ne** spasaava čovjeka posve **saam**? Zato što ovu Božju volju i sužanj, svojom slobodnom voljom, treba prihvatiti.

Zato Boog, po svojoj milosti, unapried oslobaada jednu jedinu ljudsku osobu (*Jaa sam Begriješno Začecće.*) - Blaženu Djevicu Mariju (*Ave Maria, Gratia plena!*) - od paada u sužanjstvo, i po njezinu slobodnu pristanku (uz volju Očevu) započinje novo doba - vrieeme našega spaasjenja.

Marija je Nova Eeva, bez grieha začeta (kao što je prva Eeva bez grieha bila stvorena, ali bijaše neposlušna te od Zmije na grieh zavedena), ostaje do kraja Bogu poslušna. I dok *joj Zmija vreeba pētu i hoće proždrieti Djeete, ona joj satire glaavu.*

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo: **Boog nas toliko ljuubi da se je radi naas i radi našega spaasjenja, u Marijinoj djevičanskoj utrobi, po njezinu slobodnom pristanku, utielovio i očovječio .**

U drugomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Blažena Djevica Marija pohodila svoju rodicu Elizabetu i ostala s njoom trii mjeseeca.

Aađeo jaavlja Mariji još jednu radostnu vieest: *A evo, i tvoja rodica Elizabeta začē sīina u svojoj starosti. Več je u šestomu mjesecu ona nerodkinjom prozvana, jer Bogu ništa niī je nemoguće!*

I Marija hita k svojoj rodici Elizabeti da ujedine svoje radosti i zahvaalnosti! Ponizne i krotke žene, Elizabeta i Marija, s velikom su radošću i zahvaalnošću povjerovala, pa pune Duha Sveetoga kliču hvaaleći i slaveći Boga.

A učeni veliki svećenik, Zaharija, poslie mnogih i mnogih godiina u molbi i čekanju, bijaše posustao. Vjera mu je oslabila, ufanje se izgubilo - i posumnjao je. Pa je zaniemio. Ušutkan je!

Da, uistinu, tko Bogu ili Božjemu glaasniku ne povjeruje, ne bi smjeo ni govoriti o NJemu, nego moliti Duha Sveetoga da mu odkloni sumnju te vraati i ojači vjeru..

I Elizabeta, puna Duha Sveetoga, blagoslivlja Mariju i Plood utrobe njezine, te dodaa je: *Ta odkuda meni da mi dođe mati Gospodina*

⁶Usudujemo se kaazati: Svaki put kad znaanje (našu uumnu spoznaju) stavimo izpred vjere (daara milosrdne Božje proviđnosti i neizmjerne ljubavi), mi ponaavljamo iztočni grieh što ga počinise naši praroditelji. I niī je oon iztočni samo zato što je uobće prvopočinjeni, nego što sadrži klicu čovjekove oholosti - počēetka svakoga grieha - te nužno razaara čovjeka i vodi u tielesnu smrt. .

mojega? *Gledaj samo! Tek što mi do ušiju doprie glaas pozdrava tvojega, zaigra mi od radosti čedo u utrobi. Blažena tii što povjerova da će se izpuniti što ti je rečeno od Gospodina!* Duh Sveeti je, po Marijinu pozdravu, izpunio Elizabetu i dieete koje nosi . Poslao ga je netom začeti Isus iz utrobe materine! A Marija, na Elizabetine rieči, uzvrća veličanstvenim hvalospjevom: *Veliča dyuša moja Gospodina, klikće duh mooj u Bogu, moomu Spasitelju... ! ... odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom ...*

Marija ostaje uz Elizabetu do Ivanova rođenja te obrezaanja. Još nerođeni Pomazaniik blagosliivlja svojega tek rođenoga Preteču koji će Mu pripraviti puut i poravniti stazee.

A Zaharija moora potvrditi Elizabetin “slučajni izbor”, tj. ime po Gabriela (samo) njemu naviešteno (a ne ime po običajskom običaju i naaslieđu!): *Ivan mu je ime!* I tek tada, potpunim prihvaćanjem rođenoga siina jediinca kao **daara** Božjega, razvezuje mu se jezik te i oon hvalospjevom blgosliivlja Boga svemogućega.

A što znaamo o Ivanovu životu prije jaavnoga naastupa? Kao mlaadič žiivi u puustinji. (Roditelji su mu, najvjerojatnije, bili umrli, jer su ga dobili u svojoj starosti!) Izdvojen i odijeljen od svieeta (da se ne bi “onečistio” naukum i predajama ljudskim), priprema se za svoju veliku misiju u puustinji - “škooli Duha Sveetoga” (ne kod jeruzalemskih pismoznanaca!)

I Ivan nee’će vidjeti Isusa prije NJegova krštenju na Jordanu! A Gospodin će kaazati da *ne usta od Ivana več!* (proorok) *rođen od žene.* Jer, doista, Ivan je postao Božjim proorokom i prije svooga rođenja.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo: **Netom u utrobi materinoj začeti Isus šalje Duha Sveetoga na Elizabetu i dieete, Ivana, u njezinoj utrobi.**

U trećemu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Blažena Djevica Marija rodila Gospodina našega Isusa Krista u špilji u Betlehemu i položila Ga u jasle

Betlehem Efrata - *Krušna Kuća*, Davidova, ne priimi pod svooj krov žiivi Kruh koji je s neba sišao! Kao zadnji siromaašak, daleko od svooga i onako skromnoga nazaretskog doma, rađa se Siin Čovječji i Siin Božji - Kraalj nad kraljevima. Ima nečega tajnovita i znakovita u tomu da se Emanuel nii’je rodio u od čovjeka izgrađenoj nastanbi! Ne žalostimo se, dakle, sbog Dietetova bezkućništva, špiljske štalice, jasaala i slame (i skoroga izbjeglištva)! Baš tako (se) je i trebalo (s)biti. Nego, klikćući od radosti (*Radujte se narodi kad čujete glaas da se Isus porodi u blaženi čas!*) i zahvalnosti, pridruožimo se prostodušnim pastirima (K *Pastiiru Izraelovu prvi dolaze priprosti pastiri židovski!*)

i veleučenim nežidovskim (poganskim) mudracima *s iztoka*, koji Ga, vođeni Duhom do Istine, po darovima priznju za Svećenika i Žrtvenoga Jaganjca (mira), za Kraalja (zlaato) i za Gospodina, tj. Boga (tamjan), pa s nebrojenim anđeoskim sborom zapjevajmo i mii: *Slava na visinama Bogu i na zemlji miir ljuudima - miljenicima Njegovim!*

Možda je Božja Mudrost htjela i odreedila da se rodi kao siromašni bezkućnik, te potom postane i izbjeglicom, da bi sve ljuude - miljenike svoje - mogao obuhvatiti svojim spasonosnim pohodom.

No, zamieetimo i ovo: Sa svih “četiriju strana” došli su Mu čestitaari na babinje! S jedne - NJegovi, kojima se je Boog objaavio i koji su Ga izčekivali (ali ne na ovaj naačin!), a s preostale trii - meznabožci, koji su Ga tražili u Istini.

I dok su NJegovi neuki pastiri povjerovali (... *Nočas vam se u gradu Daavidovu rodio Spasitelj - Krist, Gospodin. ...*) pa onda vidjeli i spoznali, učeni mudraci, neznabožci-tražitelji, su po daru Duha Sveetoga spoznali (*Gdje je taaj novorođeni kraalj židovski? ...*) te vidjeli, pa onda i povjerovali - da je Diete Pomazanik Božji - Svećenik, Kraalj i Gospodin (mira, zlaato i tamjan!). Doista, vjera i razum (“srđce i uum”) zajedno drže nas na praavomu i jedinomu Životnomu Puutu do Istine.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staalno ima samo ovo: **I Djevica porodi Emanuela - Spasitelja našega - daleko od kraaljevski i bogataških palaača, kao zadnjega siromaška, bezkućnika i izbjeglicu.**

U četvrtomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako su Sveeti Josip i Blažena Djevica Marija četrdeseti daan poslie porođenja prikaazali svooga Siina Otcu nebeskomu u Hraamu i kako Ga je starac Šimun primio na ruuke.

“Svako mužko prvorodenče neka se posveeti Gospodinu!” ... I da prinesu žrtvu ... “dvie grlice ili dva golubića.” No Boog “vrača” darovane prvorodence oćevima (kao Abrahamu, prvomu) sbog vjere, a priima žrtvu. Zapiitajmo se i promislmo: Zar bi Boog (Jahve), izkušavao čovjeka (Abrahama) da Mu žrtvuje siina (Izaka), da nii’je Oon saam od počeatka pripravan za ljuude žrtvovati svojega Siina (Isusa)!? U protivnom bi sliedilo da jaaki (svemoguć) Boog od slaba čovjeka zahtieeva više nego li je saam spreman učiniti - absurd i protuslovlje!

Veliki teolozi oovdje odkriivaju “bezpovratno dariivanje” Siina Čovječjega - Prvorodenca - Otcu nebeskomu, zapravo, “bezpovratni” žrtveni daar Oćev nama. Jer Otac *č*, doista, žrtvovati svooga Siina za naše odkupljeenje! (Uzgređice, propiisana žrtva (dvie žrtve: zahvalnica i okajnica istodobno) je bila jagnje i golub, ali za siromašnije roditelje - dvaa goluba ili

dvie grlice!) I Isus, židovski prvorođenac, podločan je Zaakomu. Oon će ga do kraja izpuniti, zapravo, postati njegovim izpunjenjem, a za budućnost - sve novim učiniti. Pavlove poslanice Galačanima, meni najdraže, kristalnom jasnoćom Duha Sveetoga kazuju što znači, odnosno, što jest, prielaz iz Staaroga u Novo, što su Zaakon i pravednost, a što vjera i Milosrđe

Sjetimo se oovdje i Šimunovih rieči i proročanstva: *Sad odpuuštaš sluugu svojega, Gospodaru, po rieči svojoj, u miiru. Ta vidješe oči moje spaasenje Tvoje, koje si pripravio pred licem svih naarooda: Svetlost na prosvietljenje naarooda, slavu puuka svooga israelskoga. . . .* Too je i takav je Onaj kojega Gospodar šalje ljuudima! A kako će Ga ljuudi priimiti, prorokuje materi Mariji: *Ovaj je postavljen na propast i uzdignuce mnogima u Izraelu i za znaak osporavan. A i tebi će saamoj mač probosti duušu - da se razodkriju naamisle mnogih srdaca.* Zar se nii'je eve too ostvaarilo, a i nastavilo se kroz svu poviest po cielomu sviyetu?!

Zamislimo kako je mlaadoj Mariji, materi Isusovoj, bijlo čuti tee "protuslovne" Šimunove rieči (*svietlost i slava Izraelova; propast i uzdignuce mnogima; znaak osporavan; mač što probaada duušu*)! Jer, Oon je Svetlost viečna, izišla (od Očca, po Duhu Sveetomu) iz naaroda Izraelskoga; vjerujuć Mu i vjerujuć u NJega, uzdižemo se; ne vjerujuć - propadamo. Neprestance je Oon znaak osporaavan. Taa, što znači drugo Šimunovo proročanstvo do li: Tvojega siina će mrzitelji na njega (*vinogradaari*) ubiti, a tii ćeš too gledati!? A mač što i dalje probaada duušu Djevičinu nii'je više "od booli" već od prevelike žalosti sbog kleveeta i laazi što ih govore i šiire oni od naše kršćanske braće koji tvrde da ljube njezina Siina, dok njuu posve prešućuju ili vriedaaju. No, baš kao onda, tako se i danas odkrivaju naamisle mnogih srdaca!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staalno ima samo ovo (neizrečeni smiisao strahotne Abrahamove kuušnje za vjeru i pouzdaanje u Boga!): **Ne tii, Abrahame, ni tvoji potomci, židovski oččevi, nee'čete žrtvovati svoje prvorođenece meni, nego ču jaa, Jahve - Boog vaš, kad se izpuni vrieme, žrtvovati svooga jedinorođenoga Siina za vaas i za sve ljuude.**

U peetomu radostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako su Sveeti Josip i Blažena Djevica Marija našli treć dan svooga Siina u Hraamu, gdje se razgovaara s naučiteljima, a bijlo mu je tada dvaanaest godiina.

Tko se je "izgubio"? I, tko je koga poučavao? Poodimo od drugoga piitanja! Evandelist Luuka zapisuje (Marijino sjećanje!): *Svi koji Ga slušahu bijahu zaneseni razumnošču i odgovorima NJegovim . . .* Napomeenimo

da se do tee dobi (12 godiina) židovski dječaaaci još ne poučaaavaju u Piismu⁷ niti su obvezatni hodočastiti. A Oon ne samo da hodočasti (s roditeljima), nego veđi Piismo tumači ekspertima - najboljim pismoznaancima i naučiteljima u Hraamu. Ništa čudno - rekli bismo - jer Oon je (dječaći/koji je i) Boog! Da, takav “zaaključak” je točan, ali i teološki bezplodan. Jer, oovdje se raadi o sliedečem: I najučeniji pismoznaanci, koji znaju Piismo i naizust, tekarak pokušaavaju razumjeti i tumačiti Rieeč Božju zapiisanu, a Oon saam jest taa Rieeč Božja, sada cielovita i žiiva - utielovljena i u središtu (fokusu) snjihova kruuga - *posred njih*. Viečni Loogos, sada Tora Žiiva, tumači im saamoga sebe iz Tore-Piisma. Kako onda ne’biti *zanesen* slušajuđ Ga?!

Može nas začuditi samo too što se veleučeni pismoznaanci nii’su zapiitali ni poomno razpiitali: “TKO je ovaj čudesni diečak?”. No, odgovor dobiivamo iz Isusova razgovoru s Očcem: *Slavim te, Očče, . . . što si ovo sakrio od mudrih i umnih, a objaavio malenima. Da, Očče, tako se tebi svidjelo. Oččeva je volja da Oon objaavi Siina onda i onako kako se je sbilo na NJegocvu kršteenuju i da za Siina svjedoče Otac i Duh Sveeti.*

A sad o piitanju prvomu! Neki teolozi se usredotočuju na ona *trii daana*, povezujuđ ovaj Isusov “nestanak” s onim od Njegove smrti do Uzkrsnuuđa. A meni se čini da, osim samoga Isusa i broja 3, nikakve poveznice po **sličnosti** među ovim događajima neema. Jediino, ako poveznicom shvatimo njihovu posvemašnju **raazličitost**, tj. njihove upravo **diametralno suprotstavljene sadržaje**⁸. Doista, - oovdje se razaznaje **Božja volja** (da Ga Njegovi *traažeci naađu*), a oondje Otac dopušta da se izvrši **ljudska volja** (. . . *oon moora umrieti jer se pravio Siinom Božjim.*); - oovdje **nitko** (osim Josipa i Marije) **ne’zna** tko je Isus (a i oni su too ovaj put “zaboravili!”), dok na Golgoti svi za NJega **znaju** (za starješine je hulitelj; za mnoge u naarodu - dobri čudotvorac, za neke pak - veliki prorok, za neznatnu manjinu - Siin Božji, Pomazaanik!); - oovdje je Isus **živ**, a oondje **mrtav**; - oovdje je Isus **u Hraamu**, a oondje **u grobu**; - oovdje Isus **govori i naučava - prosvietljuje**, a oondje vlada **gluuhim muukim i tmimim**.

Na blaagi pričekor materin: *Siine, zašto si nam too učinio? Gle, otac tvooj i jaa žalostni smo te tražili.*, Oon joj reče: *Zašto ste me*

⁷Sustavno poučaaavanje započinje poslie *bar-micve* kojoj se pristupa u triinaestoj godini!

⁸Ovo u Hraamu smjemo povezati s prvim Šimunovim proročaanstvom, a ono na Golgoti - s drugim.

traažili? Nii'ste li znali da mi je biti u onomu što je Očca mojega? Odgovor u dva protupitanje, od kojih ono drugo pojašnjuje prvo, kao i "nepotrebnu" trodnevnu potragu. Dakle, nii'su Ga trebali **traažiti**, nego **znati** gdje je i ondje Ga (odmah) **naač**. Jer, oni su **znali** (Marija i Josip - i samo oni!) da je Oon i Siin Božji! Nii'je se, dakle, Oon izgubio, nego su oni nakratko smetnuli s uuma tko je Oon te se, u velikoj brizi, razpitiivali za NJega kod onih koji Ga tada još nii'su mogli pravo poznaavati.

Pouka je too za svakoga od naas: Kad nam se (u)čini da na našem životnom puutu Boga (više) neema, ne tumarajmo naokolo piitajuč (se) gdje je, nego shvatimo da smo **mii saami zaluutali** i izgubili se! Zato, kad Ga traajimo izkrena srđca, najprije uđimo u hraam vlastiti nerukotvoreni - svoju (očistimo!) duušu, a onda i u najbliži rukotvoreni! I **naač** čemo Ga - ako ne odmah, a onda, sigurno, *Trečega Daana*. (Ipak, držim, da je ovdje broj 12 "značajniji" od broja 3!)

A kada i kako se dogodi too da nam se čini da nas je Boog napuustio? Samo onda kad u našim miislama i djelima Oon nii'je na prvomu mjestu, tj. kad Ga ne upiitamo: "Gospodine bi li Tii učinio ovo što jaa kaanim poduzeeti?", pa onda, ne čekajuč NJegov saavjet, "graadeč karijeeru" too i tako učinimo. (Dakako, bit će i onih *suušnih daana* u kojima nas Gospodin izkušaava, ali nikad preko naših mogućnosti!)

Napokon, sjetimo se i nastavka: *I siide s njima, doode u Nazaret i bijaše im pooslušan. A mati je njegova brižno čuovala sve ove uspomeene* (kao i prorocke rieči Šimunove) *u svoomu srđcu. A Isus naapredovaše u mudrosti, dobi i milosti kod Boga i ljudi.* Varaju se oni koji ove rečeniice drže manje vaažnim ili, čak, bezznačajnim, tj. zanemarivim. Naime, one nam, skupa s prije razmatranima, potvrđuju da je Isus praavi Boog (Siin - rođen od Očca prije svih vičkova!), ali i **praavi čovjek** (utielovljena Rieč - rođena od Djevice!) jer prolazi kroz sva raazdoblja ljudskoga žiivljenja (do zrielosti) i kroz sve njima pripadajuće **promiene**. Čak i ono *siide s njima*, uz dooslovno značenje, smjera na Boga koji sa svojega uzvišena sveetoga prebiiivališta u Hraamu na Sionu **silazi k nama, kao čovjek**, u galilejsku (ljudsku) "suuznu dolinu".

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo: **Žiiva cielovita i utielovljena Rieč - Utielovljena Žiiva Tora - dolazi u Hraam Oččev i saama sebe tumači pismoznancima, ali im se na razodkriiva-**

UZ OTAAJSTVA SVIETLOSTNA⁹

(Od Isusova krštenja na Jordanu do Posljednje Večere - trii godiine Isusova jaavnog djelovanja.)

Nakana: Za obraćenje griješnika i širenje Kraaljevstva Božjega na Zemlji.

⁹Sročba "otaajstvo svietla" nije primjerena Hrvatskomu jeziku. Smisao ovih otaajstava jest da su svietlonostna i prosvietljujuća, a Oon je *Svietlo istinsko* i *Svietlost na prosvietljenje svih naroda*. I, zar ćemo zanemariti kako su nazvana sva preostala ("starija") otaajstva?!

U prvomu svietlostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je na Gospodima našega Isusa Krista, na krštenju u Jordanu, sišao Duh Sveti, a Otac glasno obznaanio da je Isus NJegov ljuubljeni Siin.

Čitamo: *I dok se molio, raztvori se nebo, siđe Duh Sveti u tjelesnomu obličju, poput goluba, a glaas se s neba zaori: "Tii si Siin mooj, Ljuubljeni! U tebi mi sva milina!"* A Ivan svjedoči: *I jaa sam too vidio i svjedočim da je oon Siin Božji.* Trojedni Boog se očitova. Otac šalje Siina da u snaazi Duha Svetoga vrši (i do kraja izvrši) NJegovu volju:

Ali obznanjuje nam i viđenje: *Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grieehe svieta!*, te naglasuje: *...koji za'mnom dolazi, preda mnom je jer bijaše prie mene.*

Ivan Krstitelj doista nastuupa pred svojim naarodom - govori i djeluje - kao (*novi*) Ilija. Oon je Glaas nadahnut Duhom Svetim što opominje, poziiva i čisti vodom, te tako utire i ravna puut utjelovljenoj žiivoj Rieeči.

A da bi Siin - druga božanska osoba, ali i praavi čovjek, posve uskladio svoju volju s voljom Oččevom, slieedi četrdesetodnevna priprava u puustinji kroz teežak poost i velike kuušnje. Jer dvije su nepomiešane naaravi u istoj osobi - Isusu, i ona čovječja treba svoju slobodnu volju u potpunosti uskalditi s onom Božjom. (Još samo jedanput će se Oon, kao Siin Čovječji, trebati podreediti volji Oččevoj - u vrtu Getsemanskomu, dok se je u straašnoj duševnoj borbi i patnji *rušio na'zemlju i znojio krvavim znojem.*)

No nikad ne smetnimo s uma ove (zapiisane) rieeči Isusove: *Jaa sam došao u ime Očca svooga i vii me ne priimate.* Znajući, dakle, da svečenički glaavari Izabranoga naaroda Božjega ne'će povjerovati Radostnoj Viesti o Kraaljevstvu Božjemu ("Vladavini Božjoj") - da je Isus poslani Mesija, Siin Boga žiivoga - i obraatiti se, Oččeva volja je da Krist bude praavi i jedincati žrtveni Jaganjac koji će odkuupiti NJegov naarod (na paradoksalan naačin - odbacujući Mesiju i obračenje, a prihvaćajući NJegovo Odkupiteljeenje: *Krv NJegova na'naas i na dietcu našu!*) i sav pali ljudski rood. Zašto Otac, iako znaa da će Siina i NJegov naauk (i pored svih čudesnih popratnih znameenja) NJegov naarod odbaaciti, hoće da Siin do kraja izvrši (prvotnu) volju Oččevu (*Približilo vam se je Kraaljevstvo Božje. Oraatite se i vjerujte Evandeelju!*)? I posve "ljudski" odgovor (kao opravdaanje) je dostatan: "Da si nam prie rekao i pokaazao, mii bismo ti (možda) povjerovali." Ali, ni uz too, nii'su!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu staačno ima samo ovo: **Ivan Krstitelj svjedoči o očitovaanju Presveetoga Troojstva: Isus dolazi k njemu na krštenje, Duh Sveti silazi**

na NJega kao golub, a Otac objavljuje da je Isus NJegov Siin - LJubljeni. A potom, po spoznaji od Duha Svetoga, i da je Isus Jaganjac Božji koji oduzima grieehe ovoga svieta.

U drugomu svietlostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, po Marijinu zagovoru, na svatbi u Kani Galilejskoj pretvorio vodu u vino i tiime pobuudio vjeru u svojim učenicima

Postoji više posve raazličitih razmišljanja o ovom događaju i znamenju - od tek simboličkih do duboko teoloških. (Isus Krist, a ne vino, donosi praavu životnu radost! I, još dublje, Gospodin je stvoritelj i posvetitelj novoga života što se raada u obitelji. I, napokon, On reče: *Došao sam da život imaju - u izobilju da ga imaju.*) S druge strane, meni se čini da bi dobro i veoma korstno bilo ovo otaajstvo shvatiti gotovo doslovno, tj. kao priimjer savršene molitbe (prošnje).

Isus još okuplja učeniike. Učenik Bartolomej je iz Kane, a i Natanael¹⁰ (*Evo istinitoga Israelca u kojemu nee'ma prievare!*), komu je, prvomu poslie Ivana Krstitelja, bilo dano spoznati Isusovo božanstvo. (*Učitelju, tii si Siin Božji! Tii Kraalj si Israelov!*).

Moguće da se je netko iz njegove (njihovih) obitelji ženio/udaavao?! Pozvan je i Isus s učenicima, i ovdje je s njima i s materom¹¹ svojom na svatbi. Svatbena slaavlja traju više daana (pa i cieeli tjedan!), a ono čega ne'smje uzmanjkati jest vino! A ovdje ga ponestaje.

Marija se raduje s bližnjima, ali im i pomaže čim zatreba. Ako je potreba prevelika pa saama ne'može pomoći, znaa tko može. I ona Ga moli i bližnjega zagovara: *Siine, vina neemaju.*

Zamietimo da Marija ukazuje samo na potrebu, dakle, ne'moli izravno za pomoć/niti "predlaže rješenje" - sve too prepuušta NJemu! Vjerujmo, molimo, ufajmo se i ljuubimo poput Marije!

A NJegov odgovor je: *Ženo, što jaa imam s tobom? Još nii'je došao mooj čas.* Too nii'je "odbijenica", već praavo piitanje! Isus njooj (i nama) hoće tiim piitanjem naglaasiti: Taa **čovjek sam po ženi** - po tebi, mati - tvooj sam siin, a **tii me moliš da, i prije skoro nadolazećega časa, pokažem da sam i Boog** - Siin Božji! Bi li itko, osim njee, na takav odgovor (materi svojoj!)) izmogao pouzdano reći poslužiteljima *Što god vam rekne, učinite!* ? I svoju jaaku vjeru, bez i'malo suumnje, i čvrsto ufanje prenieti na'njih - poslužitelje?!

¹⁰Mnogi drže da su Bartolomej (po sinopticima) i Natanael (po Ivanu) ista osoba. I meni se tako čini!

¹¹Kana je bliizu Nazareta. Moguće je da su neki od učeniika (Ivan i Andrija, te Filip i Šimun Petar, a poslie i Natanael / Bartolomej?) već bili u Isusovu i Marijinu nazaretskomu domu. (*Učitelju, gdje stanuješ? - Doodite i vidite!*)

Zamislite sebe kao svatbenoga poslužitelja kojemu jedan od svatova–uzvaniika “zapovieeda” da kameniice za praanje napuni vodom, pa onda i da zagrabi od tee vode i odnese ju ravnateljju svatbenoga stola na “degustaaciju”! **Biste li Ga, bez Marijina nagovora, poslušali?** I što biste mu rekli!?

Ovdje, na svatbi u Kani Galilejskoj, Blažena Djevica Marija nam daaje diivan priimjer savršene molitbe (molbe-prošnje) i svojega zagovora, posebice u iznenadnoj ili žurnoj potrebi. Molba poput ove njezine, s toliko vjere i ufanja u Božju proviidnost i ljuubavi za bližnjega, “probija nebesa i prisiljaava” Gospodina na uslišaanje.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo: **Isus je, a ne viino, istinska radost ljudskoga života, a Marija nam pokazuje kako ju izmoliti.**

U trećemu svietlostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, navieestio Kraaljevstvo Božje i pozvao na obraćenje za oprošteenje naših grieha

Gospodin započe jaavnim djelovanjem - propoviedanjem, naučaavanjem i znameenjima - u Galileji, a onda dođe u svoj graad Nazaret, gdje se (u sinagogi) očitova kao Mesija. No, izpunilo se ono da nijedan prorok *nii* je dobrodošao u svoomu zavičaju. Čak Ga htjedoše survati s litice, *ali Oon prođe između njih i ode.*

Kraaljevstvo Božje-Nebesko (“Vladavina Božja”) oslikano(a) mnogobrojnim čudesnim i zadivljujućim **prisporobama**: *Kraaljevstvo Božje je kao/poput (drgociena bisera, gorušičina zrna) . . .*). I neema inoga naačina, jer se božanska stvaarnost ne’ može izkaazati ljudskim jezicima! Pa naauk o međuljudskim odnosima (*veća pravednost, neprekidno opraaštanje, molitva za one koji nam zlo čine, ljuubav prema neprijateljima . . .*!) i odnosu s Bogom - Otcem nebeskim - *koji je Siina poslao na svieet, ne da suudi svieetu, nego da se svieet po NJemu spaasi.* Naauk tako radikalno raazličit od svega dotad poznatoga i kaazanoga ljuudima! Mnogi su uumni ljuudi zakljuučili: “Ili je Isusovo učenje i naviešteenje Kraaljevstva Božjega puusta tlaapnja i sladunjava maštarija, dakle, iluuzija i utopija za lakovjerne slabiiće, ili je too najdubolja i podpuna istina o celokupnoj stvaarnosti” - vidljivoj i nevidljivoj te tvaarnoj i duhovnoj.

Kroz svu poviest - od zemaljskoga vremena Isusova da svršeetka ovoga svieeta (pa trajalo too i do zgasnuuća Suunčeva) - pred svakim čovjekom, bio oon toga sviestan ili ne, ista je dvojba: Povjerovati Isusu (prihvatiti NJegov naauk kao celovitu istinu) ili Mu ne vjerovati (odbaaciti NJegov nauuk kao utopiju!)? Prije odluke, zapitajmo se: Je li ikada itko govorio i činio onako i ono što je govorio i činio Isus, i može

li i umje li ijedan čovjek onako govoriti i ono činiti? Odgovor je lak: Možda bi tko i mogao tek djelimice slično govoriti, ali ne i činiti, tj. vlastitim djelima dokazivati svooj naauk - sve do dragovoljne smrti na križu. Nitko i nikad. I, k tomu, u Isusu se je ostvaarilo i izpunilo sve što su u Piismu o Pomazaniku - Sluugi Jahvinu - navieestili proroooci.

Pojavljivali su se u ljudskoj poviesti i nastupali neki prije Njega, a pokoji i poslie Njega, no njihovi su govori ili "objave" tek blieedi ili zamagljeni, često i izkrivljeni, djelovi onoga što je naučavao Isus. I, s druge strane, nijedan od njih ni'je činio djela kojima bi dokazivao ili barem potvrđivao svoje rieči. A Oon nas je poučio i ovomu kriteriju: *Po plodovima njihovim ćete ih prepoznati. Doista, Oon jedini ulazi na vrata - svi ostali su tati što preskaču plood.* I samo u NJemu cielovita istina Jest.

No, za onoga koji Mu povjeruje, tek tada počinju praave težkoće! *Hajde za'mnom i pusti neka mrtvi pokaapaju svoje mrtve!* - reče Isus. A svatko od naas je preveć veezan za neko svoje bogatstvo - "svooga mrtvaca" (posebice, ako je ono Božji daar - talent - izkorišten za svooj probiitak, a ne na hvaalu i slavu Božju!). Pa kao što je onaj bogati mladić bio naveezan na svooj veliki imutak, tako se ni mii ne odvaajamo od našega. *Lakše će deeva kroz ušice iglene nego bogataš u Kraaljevstvo Božje.* - upozorava Gospodin! *Pa tko se onda može spaasiti?* - snebijvahu se zaprepašteni učeniici. *A Isus upre u'njih pogled pa im reče: "LJudima je too nemoguće, ali Bogu je sve moguće"* Bez Božjega pooziva - daara, dakle, i NJegove milostne pomoći ni'je moguće slieediti Krista, tj. biti NJegov učenic, ni postići viečno spaasenje¹².

Napokon, ne budemo li poput nevine diećce (ne diećinjasti, nego puni vjere, pouzdaanja, radostne znatiželje, i otvoreni za ljuubav Očevu!), ne'ćemo moći k NJemu u *novo nebo i novu zemlju dooći*: A u svezi s predhodnim, ni diećca saama, bez roditeelja ili skrbnika, ne'mogu preživjeti! K tomu, iz razgovora s Nikodemom: *... tko se ne rodi nanovo, odosgor, ne'može vidjeti Kraaljevstva Božjega! ... ako se tko ne rodi iz vode i Duha, ne'može uuč u Kraaljevstvo Božje. ...*

I još: *A onima koji Ga priimiše podaade mooc da postanu diećcom Božjom.* No, *Njegovi Ga ne priimiše.* Božjoj volji, da se po vjeri u Njega, te po prosvietljenju i obraćenju, svi ljudi oslobode od grieha i tako spaase (prvo Šimunovo proročaanstvo!), uzprotivila se slobodna volja ljudska. I Boog je dopuustio da se prvo ona ostvaari (drugo Šimunovo proročaanstvo!) A za uzporedbu, uzgređice, sjetimo

¹²Ta stoga je i bio nuždan Emanuel!

se Jone i ninvljana, pa onda i Isusove opomene: ... a evo, ovdje je i više od Jone. Stoga je Spasitelj morao (prije) postati i Odkupiteljem.

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na umu stalno ima samo ovo: **Kraaljevstvo nebesko je pripravljeno za sve ljuude, ali nitko u njega uođ ne može bez milostne Božje pomoći.**

U četvrtomu svietlostnom otaajstvu razmatrat ćemo kako se je Gospodim naš, Isus Krist, na gori pred učenicima preobraazio, a Otac nebeski potvrdio da je Oon NJegov Siin, Izabraanik ljuubljeni, i zapoviedia neka Ga slušaju

Isus očituje svoju božansku naarav trojici svojih učeniika (svjedooka zemaljskih) i preobražen razgovaara s dvojicom svjedooka nebeskih - Mojsijem i Ilijom. Učeniici, Šimun Petar, Jakov i Ivan, su od siinloga Isusova blieštavila i bieline u "polusnu". No i takvima (ne mogu gledati liice Božje!): ... dobro nam je biti ovdje. Načinimo trii sjenice ... A Otčev glaas (ponovno) obznanjuje, potvrđuje i nadopuunja: *Ovo je Siin mooj, LJubljeni - Izabraniik! NJega slušajte!*

Zapitajmo se:: Koga su do tada vjerni Israaelci **moorali slušati?** Odgovor je očit: Glavaare svečeničke, pismoznaance i naučitelje koji su se poziiivali na Mojsija, tj. Zaakon što mu ga je Boog-Jahve predao, a kad bi ga izkriivili i od Boga se odmetnuli - prooroke - od Boga izabrane i Duhom NJegovim nadahnute ljuude, koje ovdje predstavlja Ilija. Dakle, za vrhovni auktoritet, Otčev, jaamčio je Mojsije, a zapovieedi i skrovitu volju Božju tumačili su i naviešćivali prooroci. I tako bii, preko Arona i svih velikih svečeniika reedom te svih proorooka i pismoznaanaca, da toga daana. A tada, Vrhovni Auktor, oduzima auktoritet ("ovlaštenenje") od glavaara svečeničkih, pismoznaanaca i naučitelja, naslieden od Mojsija i proorooka, te pred njima, nebesnicima, i zemaljskim svjedocima preda je ga Siinu¹³.

Zaakon i Prooroci - pravednost i žrtve, pa i vjera i ufanje, saame, malo su i ništa bez Punine, tj. ljuubavi - neizmjernoga Milosrđa Božjega. *Evo, sve činim novo.*, ali Oon ne odbacuje staaro veđ ga izpuunja!

Otčev auktoritet (pretočen u Zaakon i učiteljstvo), a prvo povjeren Moojsiju (pa naasljednicima) kao i Proorocima (Ilija), prenosi se sada na Siina, tj. od sada Siin, LJubljeni - Izabraanik, zastuupa Otca pred Izabranim Naarodom. ("Siin je Tora!"). Oon će ga poslie prenieti i povjeriti Šimunu Petru i apostolima (... što god sveezeš na zemlji, bit će sveezano na nebesima, a što god odriešiš na zemlji bit će odriešeno na nebesima.), a oni dalje, po nadhnuuođu od Duha Sveetoga, reedom

¹³Smjemo uztvrditi da je upravo tada i oondje uzstanovljen *Novi Izrael*.

paapama, biskupima i Crkvenomu Učiteljstvu. Po tomu sliedei i ono što nazivamo *Paapinom nezabludivošću* u prosudbama o kršćanskoj vjeri ili maraalu. I po tomu smo dužni prihvatiti istinitom svaku vjersku i moralnu (na početku) sluutnju što ju je (kroz crkvenu poviest) u rieči, odnosno, tvrdnje pretočilo Crkveno Učiteljstvo i proglaasio Paapa.

A silazeći s Taabora, Gospodin im daaje nasluutiti (iako too oni još ne razumiju!) da ne'mogu biti (i ostati - *trii sjenice!*) oondje gore gdje su upravo bili (u "nebeskomu svietlu" - uz Boga) *dok Siin Čovječji od mrtvih ne uzstane*, tj. dok Oon svojom Pashom kroz smrt i Uzkrsnućem ne svlaada najljućega čovjekova neprijatelja - đavla, i uništi njegov "daar" čovjeku - viečnu tielesnu smrt. Tada će moći i njih uzkrnuti na viečni život, a oni će moći, suobličeni NJegovu tieelu, "graaditi sjenice za nebesnike", tj. staalno sluuziti, slaviti i preživati u Božjoj blizini.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu staalno ima samo ovo: **Isus Krist, Siin Čovječji, odkriiva da je i Siin Božji, a Otac nebeski Ga ovlašćuje da, od toga časa, Oon tumači volju Oččevu.**

U pectomu svietlostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, na Posljednjoj Večeri ustanovio Euharistiju u kojoj nas hraani svojim tieelom i svojon krvlju pod prilikama od kruha i viina.

Evo pred nama ostvarenja "otaajstvene drame u četiri čina" (s prologom - kod Ezekiela, i epilogom - u Emausu).

Prvo, **najava**: *Jaa sam kruh žiivi koji je s neba sišao. ... Kruh koji ću jaa dati tieelo je moje - za život viečni.* Tajac, nevjerica, prepirka: *Kako nam ovaj može dati tieelo svoje za jelo? Neki misle da je too još jedna u nizu NJegovih brojnih prispodooba i da će ju Oon sada njima pojasniti. Ali, drugo, potvrda!* Gospodin Isus neumoljivo ponavlja i naglasuje): *... , ako ne jedete tieela Siina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, neemate života u sebi! ... Tieelo je moje jelo istinsko (pravo), krv je moja piće istinsko (pravo) ... Dakle, niji'je prispodoba nego doslovna rieč! No, kako onda tako i danas, mnogi (čak i od onih što sebe drže za katolike!) mrmljaju: Tvrda je too rieč. Tko ju može slušati? I, ne vjerujući Isusu, odstupaju od NJega. (Jesu li naša protestanska braća sviestna da su poput onih što su, čuvši ovu Isusovu opetovanu besejdu, ipak odstupili od Gospodina.?!)*

Treće, odlučujuća **razdielnica** (za one koji su ostali uz NJega, u prielomnomu trenutku, od onih što su Ga upravo napuustili): *Da možda i vii ne kaanite odici? Tko će nego (opet) Šimun Petar (nadahnut Duhom): Gospodine, komu da idemo? Tii imaš rieči života viečnoga. I mii*

vjerujemo i znaamo: Tii si Sveetac Božji. I ne samo da Oon ima rieceč života viečnoga, nego, štoviše, Oon Jest Rieceč života viečnoga (sada s njima) - djelotvorna, cielovita, žiiva i utielovljena. I, četvrto, **ostvareenje**: *Uzmite i jedite! Ovo je tieelo moje. Uzmite i pijte iz njega svi! Ovo je kaalež moje krvi . . .*

Pa kao što je nekad daavno, u svoje vrieme, Ezekiel (da bi mogao proorokovati) **pojeo** sviitak - **Rieceč zapiisanu** (. . . i bijaše mi u uustima sladak kao meed.), tako i mii sada, u naše vrieme, trebamo (da bismo Ga žiivljenjem istinski svjedočili) **jesti Rieceč utielovljenu**. A Oon jaamči: *Tko blaguje tieelo moje i pije krv moju, ima život viečni; i jaa ču ga uskriisiti u poslednji daan. . . . Tko jede moje tieelo i pije moju krv, u meni ostaje i jaa u njemu. . . .* Sve što je Oon govorio i učio, djelima svojim je potvrdio (od rođenja u špiljskoj štalici do smrti na križu), a ovo nama neshvatljivo veličanstveno obećanje, ove tvrde rieceči, Gospodin i Učitelj je izpunio na Poslednjoj Večeri. I još je učeniicima povjerio: *Ovo činite meni na spomen!* I tako je Oon, koji sjedi s desna(e) Otcu, sveudiilj i oovdje s onima¹⁴ koji Ga doostojno blaguju - do svršetka ovoga svieta.

Sjetimo se i očitovaanja u Emausu: Na žaarku molbu: **Ostani s nama!**, uzkrslu Gospodin sjeda s njima, uzima kruh, izriče blagoslov i daaje im da jedu. Tada im na trenutak dopuušta da Ga prepoznaju, ali im odmah i izčezava s očiju. No, Oon, žiivi Isus u Euharistiji, ostaje im u rukama (kao hrana za njihovo i naše, od NJega zajamčeno, uzkrsnuču na život viečni!). Napokon, dok je uzlazio na nebo k Otcu, čusmo i NJegovo obećanje: *I evo, jaa sam s vama u sve daane - do svršetka svieta*. Dakako, pod priilikama posvećena kruha i viina!

O još nečemu bi valjalo dublje promisliti: Gospodin naš i Pomazanik Oččev je do saamoga kraja čekao izpuniti svoje obećanje: da će nam dati sebe za duhovnu hranu. Svećeničkim ređenjem (posvećenjem) i Euharistijom (zahvalnim blagovanjem žrtvovanoga Jaganjca Božjega bez maane) uveo je učeniike u svoju Pashu - svima odkupiteljsku i spasonosnu - ali ih nii'je ostavio saame dok Oon odlazi kamo oni ne mogu! I na kraju, doista, *blago pozvaima na Gostbu Jaganjčevu!* A još više blago svakomu koji, zajedno s Ezekielom, može posvjedočiti: "I bijaše mi u uustima sladak kao meed."!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ove NJegove rieceči: **"Ovo je kruh koji je s neba sišao, ne kao onaj koji jedoše oččevi i pomrieše. Tko jede ovaj kruh, žiivjet će uvieeke."**

¹⁴na bezkrvnoj Žrtvi i Gostbi Jaganjčevoj - Euharistiji - neizmjernomu spasonosnom daaru milosrda Božjega.

UZ OTAJSTVA ŽALOSTNA

(Od početka Isusove muke u Getsemanskomu Vrtu do smrti na križu - nepun daan.)

Nakana: Za duše preminulih vjernika u Čistilištu.

U prvomu žalostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako se je Gospodin naš, Isus Krist, u Getsemanskomu Vrtu molio svoomu nebeskom Otcu i znojio krvavim znojem

Uz sav nauk i mnogobrojna silna značenja, Isusov poziv *izgubljenim ovcama doma Israelova: "Obratite se i vjerujte Evandlju!"* nije prihvaćen. I too baš od onih koji su ga najviše trebali - farizeeja i pismoznaanaca, starješina i svećenika. Stoga je puut prema našem spaasenju morao proći kroz Odkupljenje - dragovoljnu žrtvu Jaganjca Božjega.

Ista trojica koja nam svjedoče o Njegovoj vlasti nad zemaljskim životom i smrću (uzkrnuće Jairove kćeri) i o Njegovu božanstvu (preobraženje), svjedoče nam i o Njegovu čovječtvu: *Spopade Ga užas i tieskoba. . . . "Duuša mi je nasmt žalostna"* I pritom su, kao i na Taaboru, oni "u polusnu" - drieemežu. *No Petra i njegove drugove bijaše svlaadao san. . . . "Tako, zar niii' ste mogli jedan saat probdjeti sa mnom?"* Oo, kako peče ovaj blaagi priekor Isusov! Jer Njemu bi i samo too od njih i naas bilo vrlo utješno i na hvaalu: Da barem budemo buudni - svieštni onoga što Boog za'naas čini! Zato, evo, probdijmo sada bar jedan saat razmaatrajući u miislima i srđcu Njegovu straašnu, ali i slaavnu, i za naas odkupiteljsku muku!

Duševna borba je tako strahotno teška da Oon moora uskladiti (po drugi put - prvi put je too bilo u puustinji, poslie krštenja na Jordanu!) svoju čovječju volju s voljom Očevom. Isus moli: *Otče! Ako hoćeš, odkloni ovu čašu od mene. Ali ne kako ja hoću, nego kako hoćeš tii. Ne moja volja, nego tvoja neka bude!* Gospodin naš podređuje volju svoju ljudsku onoj Božjoj i predaje svu svoju božansku moć u ruuke Očeve, te dragovoljno prihvaća tešku muku i smrt. Oon sada poput "gole" osobe, zaognut samo ljuubavlju (*LJuubav* je Božja **biit** - nje se ne' može "odreći"!) za sve ljude, žrtvuje sebe kao odkupninu za naas griješnike. Ali Oon stoji i u nepokolebljivoj vjeri i čvrstomu ufanju u Uzkrnuće Siina Čovječjega.

Više puta je too bio navieestio svojim učeniicima, ali Ga oni niii'su razumjeli. Teško nam je i pojmiti koliko je već tada u vrtu trpio. Ponekad čujemo izričaj da se je u Getsemanskomu vrtu Gospodin naš molio svoomu nebeskom Otcu "**prie** svoje muke". Ne! Naprotiv, too je bio početni i najstrašniji dio Njegove muke. Oon se rušio na zemlju i krvavi znoj je kapao s Njega, i aandeo je došao ohraabriti Ga.

Jer, dok se običan čovjek, i kad sluuti zlo, naada da će ga, možda, mimoići ono najgore, Oon *Svojima dođe i Njegovi Ga ne primise.*, a k tomu, **unapried znaa** (*Kaažem ti, Petre, ne'će se danas oglaasiti pietao dok triput ne zataajiš da me poznaš.*) i već quuti svaku uvriedu

i pljuvanje u liice, svaku pljusku i zlostavljanje, svaki udarac bičem što će Mu sjeći kožu, svaki trn što će Mu se zabiti u čelo i glavu, svaki paad pod križom, svaki čavao kroz ruke i noge, i za koplje što će Mu, već umrlomu na križu, probosti bok i srđce.

Baš stoga što je Oon i Boog, kao čovjek je patio neuzporedivo više od obična čovjeka! No čvrsto pouzdanje u Očca priedeći da Ga obuzmu beznade i očaj.

A Oon nas i u tomu strašnom času poučava i upozorava: *Duh je, uistinu, spreman, ali tielo je slabo. Bdižite i molite da ne padnete u naapast!* I, pomiiren s voljom Oččevom, posve spokojan im govori: *Uzstajte, hajdemo! Približio se mooj izdajnik., a onda i: Judo, poljubcem Siina Čovječjega predaješ? A NJegov odgovor “Jaa sam.”* (traženi uhiceniik) pokazuje u taaј čas i NJegovu božansku svemoć: cieela četa je popadala po zemlji. No, Oon ju nee'će protiv njih upotrebiti, kao ni Petrov mač za obranu: *Ako, dakle, mene tražite, puustite ove da odu!* A prie dragovoljne predaje pokazuje (zacieljujući Malhovo uho) ono što je od NJegove božanske osobe neodieljivo - bezuvietnu ljuubav za čovjeka. Jasnije, iztahnimo još jedanput, Boog može “zataajiti i suspendirati” pred nama sve svoje, ljuudima i nezamislive, osobine i mood, ali ne i ljuubav prema čovjeku. U protivnom, naime, zaniekao bi saamoga sebe. Jer, *Boog je LJubav.*

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na umu stalno ima samo ovo: **Isus dragovoljno prihvaća strašnu muku i smrt da bi nas odkuupio. Budni, barem, budimo i svieštni toga što Boog za'nas čini!**

U drugomu žalostnom otajstvu razmatrat ćemo kako je Gospodim naš, Isus Krist, bio privezan za kameni stuup u Pilatovu dvooru i oondje nemilo bičevan .

U razmatranju ovoga otajstva uvijek se treba prisjetiti Isusove opomene: *Nijedan sluuga ne' može sluužiti dvojici gospodara. Ili će jednoga mrziti, a drugoga ljuubiti; ili će uz jednoga priaanjati, a drugoga priezirati. Ne' možete sluužiti Bogu i bogatstvu.* Čovjek, nažalost, često predpostavi osobni probiitak propiisanu postupku ili očitoj istini (“veze i poznanstva”, miito, namjerno prešućvanje, “malo izkriivljeno” svjedočenje . . .) sebično procienjujući da šteta drugomu nee'će biti velika ili da too nii'je teežak grieeh.

Tomu je podlegao i Pilat. Oon odmah uviida da je Isus nevin i da su mu Ga predali iz zaavisti i mržnje. I da Ga je židovsko Vieeće već

osuudili na smrt, a oon im je neobhodan samo da bi službeno potvrdio njihovu smrtnu presudu i onda ju proslieedio na izvršenje.

Jer na njegovo dopuštenje: *Uzmite ga vii i suudite mu po svomu zaakonu!*, oni odgovaaraju: *Nama nii'je dopušteno nikoga pogubiti. Ali Pilat im je upravo too dopuustio. Zar nii'su i prie (i bez Pilatova dopuštenja!) osuđivali i kamenovali (po svoomu Zaakonu!) hulitelje i preljubnike!?*

A Pilat, bude li kao suudac služio “prvomu gospodaaru” (istini i praavdi), zamjeriti će se glavnomu tužitelju - židovskomu Vieeču i velikomu svećeniku Kajfi - koji mu mogu znatno olakšati, ali i otežati, upraavljanje Judeejom (“drugi gospodaar”). Da bi se opet “izvuukao”, Pilat “prepušta” Isusa (Nazarečanina, Galileejca) ovlaštenomu “domicilnomu suudcu” - kraalju Herodu¹⁵. Znaamo (po sinoptičarima) kako je too proteklo! Herod ište znaeenje. (Iako je od početka želio čuti i vidjeti Isusa, oon neema hraabrosti za too poslie smaknuuća Ivanova.). No, dok je Isus pojašnjavao Pilatu (nežidovu!) svoje “kraaljestvo”, kod Heroda Isus šuti (vrieeme od nauka i znaejenja, **za svooj naarod**, je izteklo; na reedu je Žrtva Jaganjčeva - Odkupljeenje!). Ipak, Herod odpravlja Gospodina bez presude (iako bolje od Pilata shvaća “obtužnicu”) i vraća Ga Pilatu.

Sad više neema izvlaačenja ni uzmicanja, i Pilat se moora jasno očitovati. No, niti jedna od obtužaba protiv Isusa ne stoji. Prve dvie (*buuni naarod* i *braani daavati caru poorez* su opovrgli svjedoci), a ona (glavna i za židovsko Vieeće jediina) da je Isus priznao (“pohuulio”) da je Siin Božji, neema uporišta u rimskomu praavu. Preostala je tek ona o *Kraalju židovskomu*. I samo o'njooj je saam Isus jasno kaazao Pilatu da Njegovo *kraaljevstvo nii'je od ovoga svieta*. I tada, na početku, Pilat nastupa kao pravedan suudac: *Doveli ste mi ovoga čovjeka kao da buuni naarod. Jaa ga, evo, izpiitah pred vama pa ne naadoh na njemu ni jedne krivice za koju ga obtužujete. A ni Herod jer ga posla natrag nama. Evo, oon nii'je počinio ništa čime bi zashuuzio smrt.* (Tužitelj je zahtjev - po već donesenoj njihovoj presudi!)

No, tužitelji ne popuštaju. Njihov zahtjev, po već donesenoj njihovoj presudi, je smrt i samo smrt. A Pilat se pokušaava i na treći naačin “izvuuč”, tj. udovoljiti obojici “gospodaara”: ... *Hoćete li da vam puustim Barabu ili kraalja židovskoga (Isusa Nazarečanina)?* Pritom se je obistinilo dreevno proročanstvo: *I među zlikovce bii ubrojen*. Jer, između saamih zlikovaca se biiira jedan koji se pušta na slobodu, a Pilat zna da je Isus nevin! Tako Baraba posta prvim čovjekom čije je griehe i kriivnju preuzeo naa'se *Sluuga Jahvin*.

¹⁵Ivan o tomu ne svjedoči jer nii'je sbiivanju (kod Heroda) nazoćio!

Tada Pilat popušta te, hoteći i dalje “služiti dvojici gospodara”, donosi (prvu) presudu: *Kaznit ću ga, dakle* (jer “se pravio kraljem židovskim”, unatoč predhodnomu Isusovu pojašnjenju!) *i puustiti*¹⁶. A Isus šuti. Zar ne bi svatko od’ nas na takav pravoriek (sebi) prosvjedovao(?!): “Suđče pravedni, časak prije si ustanovio da na meni neema nikakve kriivnje. Zašto me, dakle, kažnjavaš?”

Daavno je sve ovo, u viđenju darovanom od Duha Svetoga, bio vidio i objaavio prorok Izaija: . . . *A Gospodin je svaalio na nj bezakonje naas svijju. Zlostavljahu ga, a oon se pokori, i usta svojih ne otvori.*
...

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na uumu stalno ima samo ovo **Kraalj Nebeski dopušta da Ga vlast zemaljska ubroji među zlikovce, te da Ga, nevina, osuudi i okrutno kazni bičevanjem.**

U trećemu žalostnom otajstvu razmatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, bio okrunjem trnovom krunom.

Po ovomu, dakako, zaključujemo da je Pilat osuudio Gospodina na bičevanje sbog (ipak) optužbe “da se pravio kraljem židovskim”.

Kraaljevstvo zemaljsko suudi Kraaljevstvu nebeskom! (Pa i na kraju je na križ NJegov stavio too kao razlog za razapinjanje: “INRI”¹⁷.) A kad je već osuđen i kažnjen, zlostavljanje i izrugivanje i mučenje se može “dopuniti”. Već okrutno izbičevan, sad je zaogrnut grimiznim plaštom, s trstikom u ruuci, izpljuskan i popljuvan, pa još i “okrunjen” krunom trnovom.

Tko je brao trniine, dobro znaa koliko je boolan i samo jedan uubod. Ne zavaravajmo se: trnova kruna na Isusovoj glaavi izpletana je od naših spletaaka, kriivda i opačina, a njezino trnje što Mu probaada kožu na glaavi i čelu (i kojih šiljci svrdlaju lubanju - too su naši smrtni grieesi. A Oon, *Kraalj* nad svim kraljevima i *nad zemljom svoom*, u strahotnoj booli podnosi ovo zviersko mučenje, izživljaavanje i ponižavanje.

Pa Ga onda opet privode Pilatu da provjeri i potvrdi izvršenje (i prevršenje!) dosuđene kazne, te da Ga (po vlastitoj presudi) puusti.

¹⁶Neki drže da je bičevanje sliedilo (i bilo početni dio) Pilatove predaje da se Isusa razapne. Ali tomu protuslovi (svjedoči nam Ivan) Pilatovo naastojanje da i poslie bičevanja (i “krunjenja”) oslobodi (*puusti*) Isusa.

¹⁷. . . *napiisano hebrejski, latinski i grčki* - nenamjerna evangelizacija Rimskoga Caarstva, ali i predskazaanje buduće tragične podiele (jedincata i nedieljiva Odkupljenja)!?

Vidjevši Isusa pred sobom, baš takova: krvava i iznakažena - “nečovječna”, saam Pilat, potresen, izjavljuje: *Ecce homo!* (Poslie i: *Evo kralja vašega!*) Da, evo uistinu (jediinoga praavog) čovjeka (među svima nama)! Ali, prekasno je shvatio što je bio dopuustio i koliko je pogriješio kaznivši nevina čovjeka; čovjeka više nego pravedna, i po tomu toliko raazličita od svih naazočnih. I opet viđenje Izaijino: ... - *tako mu je liice neljudski bilo iznakaženo te obličjem više niije naaličio na čovjeka* - ... Onoga, dakle (iznakaženoga od i sbog naših grieha!), koji obličjem više i ne’sliči na čovjeka, suudac-čovjek uzima i svima iztiče kao praavi priimjer čovječnosti i čovjekolikosti! Zar nam tjiime saam Boog ne pokazuje kako izgleda čovjekova griješna duša pred Njiim?!

Kazna je izvršena (pa i prevršena) i sad bi Ga, po vlastitoj presudi, trebao puustiti na slobodu. Ali ne, niije too kraaj!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na umu staaalno ima samo ovo **O, Isuse pretučeni i sramotno okrunjeni - u obličju iznakaženi! Tii nas, evo, odkupljuješ - oduzimaš naše grieehe, i stavljaš ih na svoje sveeto tieelo pokazujući nam kako, iznakaženo, pred Bogom izgledaju naše grieešne duše.**

U četvrtomu žalostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodima našega, Isusa Krista, Pilat predao da se razapne, pa je put Golgote moorao ponieti preteežki križ.

Ovakvoga sudskoga postupka niije bilo ni prie ni poslie, niiti će ga ikad više biti. Naime, nakon suudenja, presude i izvršene (i prevršene) kazne, isti tužitelj nastavlja istom tužbom protiv istoga tuženika (već kažnjenoga osuđenika!) pred istim suudcom. I suudac, umjesto da (sliedom dovršena postupka i vlastite presude) sada oslobodi već/kažnjenoga osuđenika, opetovano suudi kao da netom prie ničega niije bilo.

Glavaari svečenički ponovno navaljuju na Pilata da Isusa osuudi na smrt, a too je samo i izključivo **njihova presuda** (po Zaakonui, jer se pravio Siinom Božjim!). A Pilatu bi ju trebao, za’njiih, samo formalno potvrditi i po svojim vojniicama izvršiti! Budući da Pilat ne’smje, niiti može, utemeljiti presudu na židovskomui Zaakonui (Siin Božji), tužitelji ga pritišću “uzurpaacijom zemaaljske vlaasti” (kraalj židovski): ... *Ako ovoga puustiš, niisi prijatelj caru. Tko se god pravi kraaljem, protiivi se caru.*

No Pilat već znaa da “Isusovo kraaljevstvo” niije od ovoga sveeta, tj. da ne ugrožava Riimsko Caarstvo ni njegovo upravlanje, pa im zajedljivo uzvraća: *Zar Kraalja vašega da razapnem?* A na’too Židovsko Vieeće odgovaara ponižavajućim nieekanjem vlastite kraaljevske poviesti

(od Šaula, Davida, i Salomona, pa sve do tadašnjega Heroda): *Mii neemamo kralja osim cara!*

Ali Pilat nema hrabrosti da “prezrije drugoga gospodara” i da, bar kao sudac, služi samo onomu “prvomu”. Kriivda se kotrlja i nee’će stati dok Pravednik među zločince ne bude ubrojen i kao takav predan na smrt. I baš too je, s ljudskoga gledišta, posljedica Pilatova uzaludnog nastojanja da služi dvojici gospodara. A da je (sbog nepopustljiva zahtieva *Razpni ga!* i “obrazloženja”... *jer se pravio Siinom Božjom*, kao i Isusova spokoja bez obzira na skoru konačnu presudu) Pilat ipak nasluutio da Isus možda i nii’je “samo od ovoga svieeta”, doznajemo po (zakašnjelu) temeljnom pitanju: *Odakle si tii?* No Gospodin šuuti. A Pilat je ljuut jer mu Isus ne odgovera i što se i saam ne’braani (dok ga oon, Pilat, nastoji “izvući”), pa mu prieti svojom vlašću nad NJegovim životpm i smrću. Na too, Gospodin njemu kazuje da mu je *vlaast nad NJiim daana odogor* i da *već grieh* (od njega) *ima onaj koji Ga je njemu predao*.

Tek tada je Pilat shvatio ono Isusovo da Oon jest kralj, ali da NJegovo kraljevstvo nii’je od ovoga svieeta! Pa nee’će da na sebi nosi nikakvu kriivnju (*grieh*), čak ni odgovornost, za Isusovu predaju na smrt¹⁸. Prije predaje oon teatralno pere ruke i izjavljuje: *Nevin sam od krvi ove! Vii se pazite!* O Pilate prestrašeni (iako: ... *već grieh ima onaj koji me je predao tebi* ...), samo NJegova Voda i Krv mogu oprati tvoje i naše ruke. A jeka strahotnoga, ali (čudesne li Muudrosti!) i **odkupljujućega** odgovora odjekuje kroz sve vrieeme - kroz svu povieest Izabranoga Naaroda (od tada do Drugoga Dolazka): *Krv NJegova na’naas i na dieću našu!* Da, odbačili su Mesiju, ali su unapried prihvatili (i ne shvativši što su rekli, tj. prihvatili!) NJegovu prolivenu odkupiteljsku krv za sve svoje naraštaje (...; *oon će odkupiti Israela od svih grieha njegovih*; Ps 130/129, 8). Jer, večer prije, od Očca ovlašteni Siin (Preobraženje - *NJega slušajte!*) nudi Novi i Viečni Saavez s Bogom u svojoj krvi, koja se, evo sada i prolieva.

Gospodin tada uzima naa’se kriiž te se, posrćući i padajući do gradskih vraata, uz Cireenčevu pomoć uzpinje na Golgotu. Toliko su teežki naši grieesi da ih ni Siin Čovječji - Griehonosac (koji oviime izpuunja smiisao i simboliku starozavjetnoga *obterečena te u puustinju prognana žrtvenoga jaarca*) - nii’je mogao saam iznieti na Golgotu! K tomu, sjetimo se Izaka koji ne zna da nosi drva za vlastitu paljenicu, koje će biti pošteden, dok Isus zna da nosi *drvo na kojemu će, razapet, umrieti*.

¹⁸Nijedan od evanđelista ne napiisa da je Pilat **osuudio** Isusa na smrt. Kod njih stoji: (... , a Isusa) **preda** (da se razapne ili njima na volju)!

A Izaija u Duhu vidje: *Kao janje na klanje odvedoše njega. K'o oovca nieema pred onima što ju strižu . . .*

Poodimo i proodimo u miislima i srđcima, usrdno se kajuči i NJemu zahvaljujuć, križnim puutom NJegovim!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staaalno ima samo ovo **Kolika li je bezuvjetna ljuubav Božja! I kako nam je neshvatljiva mudrost NJegova! Taa, NJegov izabrani maarod prihvaća Novi Saavez i Odupitelja** (*Krv NJegova na'naas i na dieťcu našu!*) **dok, istodobno, ubiija Pomazanika Božjega.**

U peetomu žalostnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodim naš, Isus Krist, bio propet na križu između dvojice raazbojmiika, a pod križom je stajala i gledala Ga Njegova žalostna mati.

Ni cieeli život čovjeku ne bi dostajao da do'kraja pronikne u sve dubine ovoga otaajstva. Tiih "sedam 'rieći' Isusovih s križa"! No, najprije: *Od šeeeste ure nastaa taama po svooj zemlji - sve do ure deveete.* Da, gaasi se i umire *Svietlo istinsko koje prosvietljuje sve naarode*, pa Mu, umjesto ljuudi, sva svietlila, što su po NJemu stvorena, odaaju počast i izkazuju pošтоваanje.

U smrtnoj agoniji, odbačen od svojih kao Mesija, Oon svooj naarod ne odbacuje: *Oťče, oprosti im, ne'znaju što čine!* Što je naučaaavao, too sobom posvjedočuje: *moli za one koji Ga muće i ubiijaju.* (Jer, ponovimo, *Boog je LJubav!*)

A NJegov Križ, postavljen *na propast ili uzdignuće mnogih i za znaak osporavan*, poput maća dieeli svieet na one koji hoće, odbacujuć križ, ovaj svooj život spaasiti, ali ga tiime zauviek gube (prvi raazbojnik) i one koji vjerujujuć u Isusa Gospodina (**dobroga** - . . . *Oon ništa opako ne učini . . .*), priznaju vlastitu zloću i svoje griehe, prihvaćaju kaznu i podnose pokoru, te mole oproštenje - pomireenje s Bogom (drugi raazbojnik¹⁹). Pa i kad gube ovaj svooj život, istoga ga daana opet nalaze (. . . *danas ćeš biti sa'mnom u raju!*).

Naglaasimo i imajmo staaalno na uumu, da prvi raazbojnik želi siić s križa i odbačiti ga, dok onaj drugi prihvaća križ i ostaje na njemu - kao i Gospodin koji ga je, posve nevin, za maše odkupljeenje i radi

¹⁹Gospodin je ustanovio sakrament sveete Izpoviedi poslie svojega uzkrsnuća (ovlaastivši učeniike da smju *odpuštati ili zadržavati ljudske griehe*). A oovdje zoorno pokazuje što je i kakva trieba biti Izpovied. (Neka još jedanput promisle oni što tvrde da je samo vjera dostatna za spaas!) Gospodin je svojom mukom i smrću donio obću pomirbu odpaloga svieeta s Bogom, ali je za svakoga čovjeka nuždna i njegova osobna pomirba s Oťcem nebeskim.

našega spaasjenja dragovoljno prigrlio! Tko bi htio da Isus Božjom moću siide s kriiža pa tako spaasi sebe, a onda i njega, zapravo odbiije da bude odkuupljen i, posliedično po uzkrsnuuću, spaasen. A tko prigrlj svooj kriiž i uztraje do kraja, odkuupljen je i već je spaasio duuše, te čeka tielesno uzkrsnuučē na viečni život u zajedničtvu s Bogom.

A što rečā o neprocienjivu daaru nama slabiićma (po kojemu smo *dobili mooc/ da postanemo dietcom Božjom*): *Ženo! Evo ti siina!*; pa ljuubljenomu učeniku: *Evo ti maajke!* ŽENA, mati NJegova, ništa ne odgovaara. Zašto? Zato što je ona jedanput i zauviek, kao mlaada djevica, Bogu odgovorila DA, *Fiat mihi!*, i od toga časa cieeli je svooj život podreedila vršenje volje Božje. A učenik (pa i svatko tko ljuubi Isusa!) moora se očitovati: *I od toga časa uze ju učenik k sebi.* (Draaga moja protestantska brāčō, jeste li ovoga sviestni?) Tako, najsigurnijim puutom, po maajci Mariji k Isusu, a po Isusu i kroz Isusa k Oću.

A zašto “Ženo!” i “Evo ti siina!”? Zato što, slično onomu u Kani Galilejskoj, Gospodin moora proočā, sada kroz svoju muku i smrt, kao Siin Čovječji (bez božanske pomoć!), a Oon je praavi čovjek po ženi - materi svojoj. I kazuje joj da NJega, kao siina-čovjeka, nee’će više imati (onako kao priē) jer će Oon umrieti. Ondje i tada se je izpunilo Šimunovo proročaanstvo, jer *mač probaada* (svaku) *materinu duušu* kad njezin siin, posebice jediinaac pred njom umire. A *razodkrile su se* (i) *naamisli* (onih) *mnogih srdaca* što Ga odbaaciše. Jer Oon ne umire od bolesti ili udesa ili čega iinog, priirodnog, nego Ga osuđuju pa i, neizravno, ubiijaju iz zlobe i mržnje u srdcima, i too oni koje je došao prosvieetliti i spaasiti.

A da bi mogao umrieti, Oon se sada moora “razstaviti” od Boga, tj. od svojega božtva: *Bože mooj! Bože mooj, zašto si me ostavio?*²⁰. Oon “suspendiira” svoje božanstvo: božanska naarav se, na otaajstven naačin moora odieeliti - “odtieloviti” - od one čovječje (u istoj osobi!). Inače, ne bi mogao umrieti²¹, jer Boog umrieti ne’može! I sve too radi naas - iz ljuubavi prema nama, A što *žeednomu* Siimu Čovječjemu (čovjeku), kojega je Boog ostavio, nuđi (bez Boga može ponuditi), kao

²⁰Moora se zamieetiti i shvatiti raazličitost prve i posljednje *Isusove rieči s kriiža* (Oće ...!) od ove (Bože ...!). A i u Vrtu Getsemanskomu Oon se obračā Oću zapriećujuć svoju božansku svemoć, a zadržaaavajući samo svoju Božju biit - bezgraničnu LJubav za čovjeka. Ali, da bi svlaadao i viečnu tielesnu smrt, moora kroz njuu prōčā kao čovjek - Siin Čovječji!

²¹Sluutim da nam tzv. *Toriinsko plaatno* čudesnim i neobjasnivim naačinom ukazuje na (ponovno) “spaajanje” božanske i ljudske naaravi u jednoj osobi - Isusu Kristu (tako uzkrslomu). Zamieetimo i da Nicejsko-Carigradsko Vjerovanje, koje jako iztiče Isusovo božtvo, ne izriiče da je Isus umro (dok, starije, Apostolsko Vjerovanje i too izriiče!), nego da je *mučen i pokopan!*

“nadomjestak”, ovaj svieet? *Ocat pomiešan sa žuči!* Da, takav je naš život bez Boga, pa su takvi i naši “darovi”.

Dovršeno je. Odkupljeni smo, tj. oslobođeni i izvučeni iz *Laažčeva zatočeništva* (u koje bijahu prievaram upali naši praroditelji), a “aandeo-kerub s mačem ognjenim” je maknut s raajskih vrata.

Puut prema Otcu je, napokon, svakomu otvoren (... *zaavjesa se hraamska razdrie odosgor dodolje, nadvoje; ...*)²² Zahvaljujmo Mu do’vieka!

Vojniikovo oštro koplje probaada NJegov bok i srđce Mu. Odkupiteljska Krv Jaganjca Božjega prolieva se za *Novi i Viečni Saavez na oprošteenje griecha*, a Voda iz prsiju NJegovih pere našu griešnost i nečistoću. I samo Oon, koji je savršeni Veliki Svećenik i savršena žrtveni Jaganjac, Odkupitelj i Odkupnina, mogao nas je odkupiti i s Bogom pomiriti.

A dušu materinu bezkrajno bolno probaada “Šimunov” mač. Ali ona se ne’žali Otcu! Ne’piita Ga: “Zašto?” Nego i sada, u neopisivoj žalosti i boli, kao i neprestance poslie Navieštenja prihvaća: *Budi volja Tvoja!*

Neka svaka mati, svaki roditelj, kad je u teškoj boli za preminulim dietetom, u srđce prizove Maajku pod Razpeelom koja u svoom kriju drži i zija izranjeno, kopljem probodeno i izkrvareno mrtvo tieelo svojega sina!

I neka ne’smetne s uuma da je Oon i Božji Siin koji je: Konačni Veliki Svećenik i Konačna Krvna Žrtva - Jaganjac Božji, Odkupitelj-Pomiritelj i Odkupnina, na Žrtveniku-Križu, na kojemu su i svi naši grieesi u kuupelji prolivene Krvi NJegove, a Voda iz prsiju NJegovih obnavlja nas za novi i Viečni Život, tj. za Spaasenje po Uzkrsnuuću što će usliediti!

Komu je naše razmatranje preobširno, neka na uumu ima svih *sedam Isusovih rieči s križa*, posebicu onu: “**Eloi! Eloi, lama sabah-tani?**” I neka, skruušeno i radostno, zahvaljuje svoom Odkupitelju, koji bijaše i Odkupnina, što razdrie, prie “neprobojnu”, zaavjesu hraamsku.

²² *Nitko ne dolazi Otcu osim po meni* Krist je najprie u sebi pomirio svoju ljudsku naarav s onom božanskom (kako na početku - u puustinji, tako i na kraju - u Getsemanskomu vrtu), a sada, pristavši uz volju Oččevu i izvršujuć ju do kraja, prinosi sebe da Oon saam bude krvnu žrtvu za naše odkupljenje i pomirenja svega svieeta s Bogom.

UZ OTAAJSTVA SLAAVNA

(Kroz Novu Pashu i Uzkrsnuće, trećega daana, pa sve do Daana Suudnjega.)

Nakana: Za crkvene pastire (Paapu i biskupe) i Crkveno Učiteljstvo – da vođeni Duhom Svetime ravnaju svetom Crkvom po Siinu (Puutu, Istini i Životu) do Očca.

U prvomu slaavnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodim naš, Isus Krist, treć daan po svojoj mucu i smrti slavodobitno uzkrsnuo da više nikada ne umre.

Da, "... da više nikada ne'umre."! Božanska naarav se na otaajstven naačin ponovno "spaaaja / sljubljuje", s onom ljudskom - "pritielovljuje" - i opet su, nepomiešane i nepomuučene, u istoj osobi - Isusu uzkrslomu na viečni život! Oon nam je saam rekao da su se tee naaravi netom prije NJegove smrti bile otaajstveno razstavile (*Bože mooj! Bože mooj, zašto si me ostavio?*), a o svoomu uzkrsnuću ostavio nam je i traajni tvaarni znaak da bismo još čvršće vjerovali²³.

Doista, Krist Odkupitelj (u jedinstvu s Otcem i Duhom Sveetim) i Odkupnina, vraatio je ljudski rood u zajedništvo s Bogom, a isti Krist Uzkrslu obnovio je svooj i zajamčio nama život viečni. I too je absolutna i veličanstvena novost: viečna tielesna smrt je svlaadana - život viečni obnovljen!

Too je ona praava Pasha Gospodnja - prolazak Siina Čovječjega kroz vlastitu smrt i prieelaz u novi život! Gospodin je, znaamo, uzkrslivao ljuude i prie, ali na (i za) ovaj smrtni, a ne na viečni život! Oon je *Prvina - prvieenac novoga života.*

Božje utielovljenje je u Uzkrsnuću zadobilo puni smisao; Utielovljenje, Odkupljenje (krvna žrtva Jaganjčeva) i Uzkrsnuć - trii stuupa-piloona na koja je položen *spasonosni moost* što nas vjerom, ufanjem i ljuubavlju sigurno vodi do Doma Očeva.

Presudno je čvrsto vjerovati u uzkrsnuće Isusova! *Toma, budući da si me vidio, povjerovao si. Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju!* - reče uzkrsnuli Gospodin.

Zašto, zajedno s Paavlom (po darovanoj mu spoznaji) tvrdimo: "*Da Krist nii'je uzkrsnuo, uzaludna bi bila vjera naša.*"?

Sjetimo se da je naš Gospodim, viseći na križu, bio obećao skrušenomu raazbojniku: ... *danas ćeš biti sa mnom u raju!*, a obojica su toga daana bila pokopana. Duh Gospodinov i duša NJegova predaju se u *ruuke Očeve*, a duša razkajana raazbojnika ulazi u raajsku svietlost. No tielesa njihova ostala su na zemlji. Dakle, samo Odkupljenje nii'je dostatno za naše cielovito spaasenje - viečni boravak u *kući Očevoj*.

Volja Očeva jest da čovjek dušom i tieelom ponovno prebiiva u NJegovoj slavi - kao Adam i Eeva prie Prvoga Grieha; da *gleda Boga licem u lice* i slavi Ga. Prvi od tih jest bogočovjek Krist - Utielovljena Rieeč - *Siin koji sjedi sdesna Otcu* (o tomu u II. otaajstvo), pa za

²³Odnedavno, poslie naalaza od svekolikih strogih znanstvenih provjera, napokon vjerujem da je u tzv. *Torinsko plaatno* doista bilo povijeno i u grob položeno mrtvo tieelo Isusovo.

NJiim mater NJegova, Blaazena Djevica Marija, *duušom i tieelom na nebo uznesena* (o tomu u IV. otajastvu!). Za druge ne'znamo. A mii ostatli, ufamo se, na kraju ovoga vremena.

Da Krist nii'je uzkrsnuo, *novo nebo i novu zemlju* zauviek bi nastanjivala **saamo duhovna** biica. Utielovljeje bi bilo postalo "Božjim promašajem"!

A čovjek nii'je samo duhovno biice, poput aandela, niti je samo tielesno biice, poput životinje ili biiljke (sa životnom izkrom od Duha Sveetoga, ali bez duše!).

Nego, *čovjek je stvoren (načinjen!)*²⁴ *na sliku i priliku Božju*, i naš Stvoritelj hoće nas kod sebe onakvima kakvima je stvorio (načinio!) naše praroditelje. Zato je (*radi naas i radi našega spaasenja*) Bogočovjek - Krist **svojim uzkrsnućem** moora **svlaadati** i posljednjega čovjekova neprijatelja: **viečnu tielesnu Smrt**²⁵ - posledicu čovjekova paada u grieh (što onemogućuje prebivanje u zajedničtvu s Bogom) i obnoviti naš život.

Napokon, razmislimo i o ovomu:

- posljednje što je Gospodin učinio (za naas!) prije svoje muke i smrti (*odkupnine* za pomireenja roda ljudskoga s Bogom) bijaše darivanje sebe (žrtvovanje *Jaganjca Božjega*) učenicima, pod prilikama živoga kruha i vina, i zapovied o sveetoj Pričesti (*Ovo činite meni na spomen!*);
- na križu viseći pokaazao nam je kako se čovjek pomiruje s Bogom (govor skrnušenoga razbojnika i Isusov odgovor - izpovied i odriešenje);
- prvo što je Gospodin učinio po svojem uzkrsnuću bijaše ovlaštenje za sveeta Izpovied (osobno čovjekovo pomireenje s Bogom - po uuzoru na onu "s križa na križu"; v. II. otajstvo).

Doista, da bi se NJega smjelo doostojno blagovati, moora se biti "i razpet i opravdan" (*i glaavu i ryukee ... i nogee treba oprati!*). I dok *staaro svećenstvo* smje prinositi žrtvee, *novo svećenszvo* smje, u snaazi Duha Sveetoga, i odpuštati ili zadržavati grieha. A zašto je Oon Euharistiju ustanovio prije svoje muke i smrti, a ovlaštenje za odpuštanje i zadržavanje ljudskih grieha - poslie uzkrsnuća? Zato što je Oon, Siin Čovječji - Jaganjac Božji, praavi čovjek koji saamoga sebe za naas žrtvuje i daje nam se za *hraanu nepropadljivu*, a onda svojim uzkrnućem pokazuje da je i praavi Boog, Siin Božji. Jer samo Boog može, ili onaj koga Oon ovlaasti (po svojem Sveetomu Duhu) smje, odpuštati ili zadržavati ljudske grieha.

²⁴... "Načinimo čovjeka na svoju sliku, sebi slična, ...!" (Post 4, 26.)

²⁵v. Ez 37, 12-14.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staaalno ima samo ovo: **Krist, Siin Čovječji, pashom kroz vlastitu smrt, Božjom silom je smrt zauviek svlaadao, te obnovio i zajamčio viečni život namienjen i darovan čovjeku od početka.**

U drugomu slaavnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Gospodin naš, Isus Krist, četrdeseti daan poslie svooga uzkrsmuča uzišao na nebo i sjedi sdesna (s desne) Otcu.

Uzišao je te sjedii sdesna (s desne; o desnoj) Otcu. Dana Mu je, dakle, sva vlaat na nebu i na zemlji (“zakonodavna, sudska i izvršna” - kako too mii, ljuudi, volimo reč!), a Otac je sebi pridržao samo “odluku o svršetku ovoga svieta”.

Oon je odišao pripraviti im (i nama!) stanove da i oni budu gdje je Oon (da, kad priedemo spasonosni moost, dobijemo i staaan), a učeniike je “promovirao” u apostoole povjerivši im poslaanje da svim narodima propoviedaju Radostnu Vieest, krsteč ih u ime Očca i Siina i Duha Sveetoga²⁶. Ali ih je i upozorio da pričekaju u molitvi dok se ne obyuku u Silu odogor (koja nee’će sijč, dok Oon ne uziide!)

No, nii’je ih (ni naas!) napuustio: *I evo, jaa sam s vama u sve daane - do svršetka svieta.* Priividno protuslovlje: *uzlazi k Otcu i ostaje s nama!* No mii (Mu) vjerujemo: Oon se, po svećenikovoj molitvi Otcu da pošalje svojega Sveetoga Duha - Životvorca, utielovljuje pod priilikama kruha i viina²⁷ na svakoj sveetoj misi - Žrtvi i Gostbi Jaganjčevoj.

A prije svooga uzašaašča Gospodin izpunja obečaanje što ga je dao učenicima, posebice Šimunu Petru, da će ustanoviti svoju Crkvu. Too Oon čini na obali Tiberijadskoga jezera: Triput piita Šimuna Petra; Šimune, siine Ivanov, *ljubiš li me?*, pa na njegove odgovore povjerava mu: *Paasi oovce (jaganjce) moje!* (Zamietimo da ga uzkršli Isus u tiim piitanjima ne zove Petrom, tj. da je učenik Šimun postao *Isusovim Petrom-Stieenom* tek onda kad mu je Gospodin povjerio svoje maalo

²⁶Too je bilo, po prvotnoj Oččevoj volji, poslaanje za svih dvaanaest plemeena Izraelovih, koje se je, zbog njihova neslaaganja s Božjom voljom, svelo na stado maalo od dvanaestorice apostoala (s Matijom umjesto Juudom Izkariotskim!) i sveetoga Paavla apostola - zasebno izabranoga od uzišloga (i sišloga: ... *nee’čete obiici gradova izraelskih dok Siin Čovječji opet ne doode.*) Gospodina..

²⁷... *i kako Ga prepoznaje u lomljenju kruha.* (Lk 24, 35). Zašto Ga nii’su prepoznali prije toga (a ni Marija Madalena ni učeniici kad god bi im se ukaazao - ako to Oon saam nii’je htio)? I zašto im je bio izčeznuo s očiju čim im je dao blagoslovljeni razlomljeni kruh? Upravo zato da vjeruju i prihvate da je sada Oon - taaj kruh. (*Jaa sam kruh žiivi koji je s neba sišao.*) I ne samo kao tielo (i krv), nego Oon - žiiv i cielovit - pod objema priilikamam! (*Jaa sam s vama u sve daane do svršetka svieta.*)

stado!) A posviestimo si i too da je nerazgradivo “vezivno tkivo” Kristove Crkve vječna i bezuvjetna ljubav Božja, koju smo dužni nesebično uzvraćati Njemu i braći (a ne naše znanje ili sposobnosti!).

Još na Posljednjoj večeri obećao im je poslati *Branitelja - Duha Svetoga koga će Otac poslati u Njegovo ime* (slijedeće otaajstvo!), i sad im opetuje: ... *priimit ćete snaagu Duha Svetoga koji će sići na'vaas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu i po svoj Judeji i Samaariji i sve do kraja zemlje.*

A pokraj njih “dva čovjeka u bijeloj odjeći” obećahu²⁸: ... *Ovaj Isus ... isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo.* I ohrabreni, učeniici se pjevajući i moleći vraćaju s Maslinskoga brda u Betfagi (bliizu Betanije) u Jeruzalem.

Prvi kršćani su, spominjući se toga, zazivali: *Marana tha!* - Dođi Gospodine (Isuse!) Tako i mi danas - svjedočimo, slavimo i čekamo: *Tvoju smrt, Gospodine, navieštamo; Tvoje uzkrsnuće slavimo; Tvooj slavauni dolazak izčekujemo!*

Komu je naše razmatranje preobširno, neka se uteče Isusu ovim zaazivom: **Daj mi snaage, Gospodine, i pohitaj prije nego izmalakšem!**

U trećemu slavaunom otaajstvu razmatrat ćemo kako je Gospodim naš, Isus Krist, poslao Duha Svetoga nad apostoole u priliici ognjenih jezika.

Izpunilo se obećanje Oččevo: Sišao je Duh Sveti na apostoole - Tješitelj i Branitelj;
 - Duh od Istine koja ih prosvjetljuje i vodi;
 - Duh koji im doziiva im u pamet sve što je Isus govorio i činio;
 - Duh koji im daje sposobnost da propoviedaju (“govorenje u jezicima”) i svjedoče o milosrdnoj ljubavi i veličanstvenim djelima Božjim, učinjenim po Isusu Kristu - sada od mrtvih uzkrsnulomu i na nebo uzišlomu Sijnu Njegovu, pa ih svatko otvoren za Istinu čuje, istodobno, na svojemu jeziku zboriti. (Nije Petar, a ni drugi apostoli, petnaestak puta ponaavljao isti govor na različitim jezicima, nego je Duh Sveti u njemu bio i “višestruki simultani prevoditelj!”);

²⁸Oba vidljiva (u ticelu!) Božja silazka među ljude obznanjuju Njegovi glaasniici - anđeli! Prvo je, pri Navieštenju, “privatna osobna poruka”: jedan (ark)anđeo (Gabriel) i jedna žena (Marija Djevica). Drugo je, pri Uzašašću, “javna skupna poruka” (obećanje): dvojice anđela (nebeski svjedoci!) i jedanaest apostoala. Uzgređice, dva svoja “nevidljiva” dolazka (za Savlovo obraćenje i za Marijino uznesenje) najavio je saam Isus!

- Duh koji im daaje jaakost da junački i radostno podnose sve nevolje i paatnje, pa i mučeničku smrt, na slavu uzkrsloga Gospodina.

I oni odmah izlaze na trgove jeruzalemske i propovijedaju. (Zar ognjeni **razdieljeni jezici** ne smjeraju na “priimi i pronosi dalje na druge”?!). I tisuće ljudi su se tada obraatile i krstile.

Sjetimo se i da je uzkrslu Isus, kad se ukaazao učenicima, dahnuo u njih i rekao. *Miir vama! ... Priimite Duha Sveetoga! Kojima odpuustite grieehe, odpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.* Dakle, Duh Sveeti izlazi od Očca i Sijna (što u Vjeronju izpoviedamo!). Tiim daarom odagnan je straah iz njihovih miisli te moguća mržnja i osveta iz njihovih srdaca. No, Duh Sveeti je i božanska osoba - *Sila Odosgor* - koja puuše kako (tj. dieeli svoje darove komu i koliko) hoće.

Ali, koliko li je raazličit naačin NJegova silazka od onoga *njeeznoga i blaagog povjetaarca* koji je prošao pokraj Ilijine pećne! Da, oovdje se je trebalo drugačije očitovati. Prije njihova *krštenja ognjem*, za “javni nastup” - svjedočko propoviedanje, moorala se je “odpuhati debela prašina” (naslaga od svakojakih laaži, predrasuda i nepovjerenja) iz miisli, srdaca, očiju i ušiju kod puuka jeruzalemskoga i mnoštva pridošliica, da bi bili čisti i pripravnii čuti i prihvatiti cielovitu Istinu.

Duše Sveeti, Bože, molimo Te, podaj svakomu tražitelju za istinom iz ljubavi barem izkru iz svojega ognja! Jer bez Tebe ne možemo ništa pravo razumjeti ili razlučiti, pa onda ni dobro učiniti.

No pritom smo na korak do/od velike opaasnosti - mogućega *grieha protiv Duha Sveetoga*: spoznati po Duhu (novi) dieel Božje Istine, a ostati živjeti u (priašnjoj) zaabludi ili laaži. Toliko mnogo puta se čuje: “Što bi ljudi (tada o meni) rekli?” ili “Ma tko će sad izpraavljati *kriive Drine!*?” ili “Too je tek nevažna sitnica.” Molimo stoga Duha Sveetoga da nam uz posvietljenje podaari i jaakost za **životnu promienu u skladu s prosvietljenjem!**

Veliki ugodnici Božji nas uče i opominju da nii’je dostatno povjerovati Isusovoj Radostnoj Vieesti i **obraatiti se**, ve/se, po prvomu obraćenju, cieeloga života mooramo **obračati** (mieenjati se) u skladu s onim što nam objavljuje Duh Sveeti. Jer, puut prema sveetosti i jest ljubavni hood za Isusom sitnim ali čvrstim koracima po mnogim “maalim” obraćenjima.

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka na uumu staaalno ima samo ovo: **Poslan sam i jaa, u snaazi Duha Sveetoga, pronositi Radostnu Vieest svemu stvorenju i, po Istini, istinom u ljubavi nadograđivati i do kraja braaniti Crkvu Kristovu.**

U četvrtomu slaavnom otaajstvu razmaatrat ćemo kako je Blaazena Djevica Marija premiinula s ovoga svieeta te kako je duušom i tieelom bila uznesena na nebo.

Devetnaest stoljeeća trebalo je Crkvenomu Učiteljstvu da potvrdi i da tadašnji paapa (1950. godine) proglaasi istinitim ovo predivno otaajstvo. A priprosti vjernički puuk držao ga je istinitim od saamoga početka. I od davnine je njooj u čaast graadio kapelice, skromne crkvice pa i velebne katedraale; i pjevao joj pohvalne i zagovorne pjesmice, laude i himne utječući se njooj - Goospi Velikoj - Mariji Djevici Blaazenoj - na'nebo Uznesenoj.

No, *Duh puuše kako hoće* pa je, najprije, po Apostolskomu Vjerovanju, ona *vasda Djevica*, a onda je nadahnio crkvene oćce (Nicejsko-Carigradsko Vjerovanje) neka izpoviedaju da je ona i *Bogorodica*, pa skoro tisućljeće poslie, i Ivana D. Scota - da je ona *bez grieha začeta*. Od tada su opet protekla mnoga stoljeeća do proglašenja (1854. godine) *dogme o njezinu bezgrišnu začeeću*. Ne zaboravimo da je tiih godiina Katolička Crkva (posebice, *paapina nezabljdivost*) bila žestoka napadana (i iznutra!) i da je baš godine 1858. objavljeno nekoliko (i dandanas razviikanih) knjiga, prepunih "višenamienskih" nedorečenih sadržaja, što su ili otvoreno i izravno napadale kršćansku (posebice, katoličku) vjeru ili dopuštale i poticale demagoške protubožje interpretacije.

No, u presudnomu trenutku, u pomoć i obranu priskočila nam je saama naša Goospa (u Lurdu; *Jaa sam Bezgrišno Začeeće.*) i čvrsto pričepila *Zmijinu glaavu!*

A ako kojemu kršćanskomu sumnjivcu poželimo "znanstveno" obrazložiti ovu dogmu, odnosno, otaajstvo, kaažimo mu:

- Blaazena Djevica Marija, mati Isusova, je po Božjoj volji i Njegovoj milosti **bez grieha začeta**²⁹;
- ona, čista i neoskvrnjena, svojim je slobodnim pristankom u svoomu tieelu po Duhu Sveetomu **začela, nosila i rodila** jediinoga Siina svooga i Božjega, **tieelo kojega je truuleži nepodložno**;

²⁹Paapa Pio IX. proglaasio je (1854. g.) dogmu o Bezgrišnomu Začeeću Blaazene Djevice Marije. (Vjerovanje, kao i nevjerovanje, u too bilo je dopušteno od vremena Ivana D. Scota, koji je svoje vjerovanje bio dubko teološki obrazložio.) Čim je taa dogma bila proglaasena, *Zmija* podigla glaavu i otvoreno nasrnula na Crkvu i paapu (čak i iz Crkve!) kao nikad prije. A onda joj je saama Goospa (za ukaazanja prostodušnoj djevojčici u Lurdu, 1858. g.) "zgazila" glaavu potvrdivši: *Jaa sam Bezgrišno Začeeće*. Napokon, za one koji strogo logički razmišljaju i zaključuju (a, možda, još uvijek "maalko" suumnjaju) pripominjem: Da Blaazena Djevica Marija nii'je bezgrišno začeta, moorali bismo imati dogmu o "Bezgrišnomu Začeeću Isusovu"! Jer, Oon je Božji i njezin siin - praavi Boog (sa i po Oću i Duhu Sveetomu), ali i praavi čovjek (po njooj - ženi "s naasliednim iztočnim griehom").

- **tieelo Isusovo je samo od tieela njezina** (“ista DNK”!) pa je i njezino tieelo moralo biti truuleži nepodložno;
- stoga je ona nakratko u *Gospodinu blaago usnula te, probuudena - po Siinu uzkrišena* - *uzstala na viečni život*³⁰;
- tako i tada je ona, uzkrišena Bogorodica, duušom i tieelom uznesena na nebo te užiiiva raajsku slavu.

A vjernika koji traži i razumsko teološko uporište za ovu istinu valja podsjetiti na Početak ljudski (u *Raajskomu Vrtu*) - Adama i Eevu u zajedničtvu s Bogom Stvoriteljem - i na Paad u grieeh i smrt. Budući da je uzkrslu Spasitelj, svlaadavši smrt, postao začetnikom novoga i viečnoga života, Oon je *Novi Adam*. A Blaženu Djevicu Mariju još neki od prvih crkvenih otaaca naziiivaju *Novom Eevom*. Zar nii’je, dakle, posve smisljeno da, za Novi Početak (u *Kraaljevstvu Nebeskomu*), *Novi Adam* i *Nova Eeva* budu **zajedno** s Otcem - kao što su u početku s NJiim bili naši, poslie pali, praroditelji? I posve je shvatljiva čak i nuždnost da Marija, kao *Nova Eeva*, bude beu grieeha začeta, jer je prva Eeva bila bez grieeha stvorena.

Zašto je Crkvenomu Učiteljstvu (i paapama) “tako dugo” trebalo da proglaase ovu(e) vjersku(e) isti(i)nu(e) o materi Isusovoj? Zato što *Duh Sveeti puuše kako hoće*. A zašto ju još od saamoga početka nii’su smaatali krivovjerjem? Zato što se sadržajno ne’kosi s Apostolskim Vjervanjem, a ni s onim Nicejsko-Carigradskim. U prvim su stoljećima kršćani (kao i mii sada) izpoviedali da je Marija, mati Isusova, prvo: *vasda Djevica*, i (poslie) drugo: *Bogorodica*. A ako je ona (priimila) i više od toga, milostni je too daar Božji NJegovoj *poniznoj službenici*. Pa tako, crkveni pastiri nii’su zabranjiiivali, a ni posebice poticali (osim nekih) puučko i kleričko vjervanje da je Marija, netom po usnuuću, uzkrišena i na’nebo uznesena. I mii sada čvrsto vjerujemo da psotoje *novo nebo i nova zemlja* i da su oondje, **i svojim tieelima**, naš Gospodin i NJegova mati. A, po Božjoj milosti, možda i još koji Božji ugodnik!?

Goospe Velika, moli za’naas!

Komu je naše razmaatanje preobširno, neka se samo uteče Goospi Velikoj ovim zaazivom: **Pomozmi (nam), Maajko Na’nebo Uznesena, da žiiivljenjem i svjedočenjem i jaa (mii) zavriedim(o) staan u Kući Oččevoj!**

³⁰Marija, mati Isusova, bila je (od Isusove smrti) na skrbi kod apostola Ivana. Naš Gospodin, na nebo uzišli Siin njezin, došao je po njuu. Sjetimo se(!): *Odgovori mu* (Petru) *Isus* (o Ivanu): “*Ako hoću da oon ostane dok ne’doodem, što je tebi do toga? ...*” (Iv 21, 22)

U p_eetomu slaavnom ot_aajstvu razma_atrat čemo kako je Presveeto Trojstvo okrunilo Bla_aženu Djevicu Mariju za Kraljicu Nebesku i Zemaljsku i razm_iišljati o ra_ajskomu už_iivanju sv_iih sveetih.

Bla_ažena Djevicu Marija, mati Bo_žja na nebo uznesena, u_zdignuta je do saamoga pri_eestolje Bo_žjega - zapravo, tik u_z'njega! Stvorenje sjedi uz pri_eestolje Stvoriteljevo!!!

Izprazne su sve po_časti zemaljske, sve ra_azkošne krunitbe i sva prigodna slaavlja pre_ma ovoj neizrecivoj i neop_isivoj krunitbi u vie_čnomu slaavlju sv_iih andeela i sveetaca Bo_žjih.

Doista, ima li ve_će čaasti od ove: Trojedni Boog, Otac-Stvoritelj sa Siinom-Rie_eči po kojoj je sve stvoreno (i koja se je uti_eloвила) i Duhom Sveetim-Životvorcem postavlja svoju odabranu poniznu službenicu za Kraljicu i suvladaricu Kraalju i Svevladaaru, Siinu Bo_žjemu i Siinu njezinu, nad sv_iime ikada stvorenim!

Zašto? Kako? Zato što je ona, najpri_e, od Boga posebno odabrana i *gratia plena*, a onda i zato što je svojom slobodnom voljom jedanput i zauviek izrekla svooj *Fiat mihi!*, i od'toga časa cieeli je njezin zemaljski život bio (kao i Siina njezina) **vršenje volje Bo_žje**. I zato je ona, najponiznija *slu_žbenica Gospodnja*, u_zdignuta do čaasti Bo_žjega pri_eestolja.

- Kerubiini, seraf_iini, arkandeeli, andeeli, sve nebesle sile, sva nebeska vo_ojska, pri_eestolja i vla_asti časte njuu - svoju Kraljicu;
- pod njezinim nogama dr_šću d_usi-odpadniici;
- s njom se ra_duju svi sve_eći Bo_žji.

Ali i po zdravu razumu, kad je ve_ć na nebo uznesena, Bla_ažena Djevicu Marija mo_ora postati i Kraljicom Nebeskom (i Zemaljskom). Jer, ona je *Nova Eeva*, a *Novi Adam*, u_zišli naš Gospodin, je Kraalj nebeski (i nad svom zemljom i nad svim kraljevima!). Ona je, dakle, ve_ć i po NJemu - Kraljica.

A mii zemniici, oovdje? Siin ju je dao nama za Maajku - nebesku zaašt_itnicu, posrednicu i zagovornicu. Od č_ega, dakle, da strieepimo?! Samo od grie_eha. Ali, kad ju molimo za zagovor ili pomo_ć, u_viek se prisjetimo njezine molbe na svatbi u Kani Galilejskoj, posebice rie_eči: *Što god vam rekne, učinite!*. Nemojmo, dakle, mii "predlaagati rieše_enja", nego neka u_viek bude i vrši se volja Bo_žja.

A kako ona "kraljuje"? Vjerujemo da joj je Siin prepustio neki "mi_lostni resoor". Taa ona je od bezgriešnoga zač_eća puna mi_losti, pa ih smje i dieeliti!! Zar n_ii'je svako njezino uka_azanje mi_lostni pooziv na molitvu, pokoru i obra_ćenje, kao i ohrabreenje i ufanje u njezinu pomo_ć i zagovor?! A sve ostalo: samo i jediino tako da svaku prošnju i molbu predaje Kraalju i svakoga tražitelja dovodi NJemu. Jer Oon je re_kao: *Jaa sam vraata. Nitko ne dolazi O_tcu osim po meni*. I, kako

smo još u prvomu otaajstvu razmotrili, Marija stoji na početku (na prvomu pilonu - Utjelovljenju) spasonosnoga mosta preko bezdana, pruža nam ruku i upućuje nas k Isusu

Koliko li tek gube naša protestantska braća kad njuu odbacuju! Ali se ona, *blagoslovljena među ženama i koja moli za'naas griješnike*, njih nii'je odrekla.

Radujmo se, dakle, i svi mii na zemlji sbog raajskoga uživanja anđela nebeskih i obćinstva svih svetih u zajedničtvu s njoom i našim Gospodinom!

Komu je naše razmaatranje preobširno, neka samo usrdno zaziivlje: **Kraljice Nebeska, pohadaaj nas neprestance da svieet uzvjeruje, pa i spozna, da si tii, doista, i Kraljica Zemaljska!**

Na kraju, a u svezi s Gospinom Krunicom, piitanje svakomu koji sebe drži kršćaninom: Mogu li jaa žaarko ljuubiti i izkreno hvaaliti i slaviti Gospodina mojega - Isusa Krista, a ne častiti NJegovu mater - Blaženu Djevicu Mariju - Kraljicu Nebesku i Zemaljsku?

Obća napomena. Ovakvim razmaatranjem, kroz svih dvaadeset otaajstava reedom, posviesćuju se svi bitni događaji u Gospodinovu zemaljskom životu, kao i svrha NJegova utjelovljenja. I tako preko Marije (u sveetoj objitelji) pristupamo k Isusu! Ponekad se, "mehanički" ponaavljajuć *Zdravo Marijo ...*, zabrinuto zapiitamo jesmo li too ponovili devet ili jedanaest puta, a ono najvažnije - razmaatranja o odkupiteljskim i spasonosnim otaajstvima - često, nažalost, zanemarujemo.

Dodaatak

Ni u jednomu doostupnom mi zaapisu (molitveniiku ili sl.) ne nađoh pravilno napiisane trii najučestalije kršćanske molitve. Zato, evo ih!

Otče naš!

Otče naš, koji jesi na nabesima, sveeti se ime Tvoje!

Doođi kraaljevstvo Tvoje!

Budi volja Tvoja - kako na nebu (na'nebu) tako i na zemlji (na'zemlji)!

Kruh naš svagda(š)nji daaj nam danas!

I odpuusti nam (nama) duuge³¹ naše kako i mii (i'mii) odpuštamo dužnicima našim!

I ne uvedi nas u naapast, nego izbavi nas od zla (od'zla)! // Amen!³²

Zdravo Marijo!

Zdravo, Marijo, milosti³³ puna!

Gospodin s tobom!

Blagoslovljena tii među ženama i blagoslovljen plood utrobe tvoje - Isus!

Sveeta Marijo, mati (maajko³⁴) Božja, moli za naas (za'naas) griješnike³⁵
- sada i na'času smrti naše (na času smrtnom' našem')! // Amen!

³¹Prečesto se, čak i od predmolitelja, čuje "duge". "Odpuštanje duga" prepustimo, usrdno molim, maajstorima-bačvarima!

³²"Amen!" (Tako budi!; Tako neka bude!) je zaasebna uzklična rečenica, pa ju kao takvu treba i izgovarati. Ali gotovo redovito ga se, nažalost, izgovara i čuje kao (često bezsmislen) svršetak predhodne rečenice. A ako je tada smislen, onda se odnosi **samo** na tuu rečenicu.

³³Prihvaćeni prijevod s grčkoga na latinski jest "gratia plena". (Ne, "gratiae plena"!). Dakle, nije genitiv nego ablativ. Stoga bi, možda, bolje bilo govoriti "po milosti puna" ili "milošću puna" (Djevica je začela Siina Božjega po Njegovoj milosti - Duhu Sveetomu.) Govorimo li, ipak, "milosti puna", trebamo biti sviestni višeznačja: prvo, njezina bezgriješna začeca, i drugo, saamoga Isusa ("plood utrobe tvoje"!) koji jest i taa milostna punina.

³⁴Ona jest **mati (mater)** Božja jer je Bogorodica, ali je i maajka Božja. Nama ljuudima ona je **Maaajka** (duhovna i tjelesna) po Isusovim riečima (Mt 12.50; Mk 9.35; Lk 8.21; Iv 19.26), ali nije nam (tjelesna) mati jer nas nji'je rodila. (Poojam *maajka*, u Hrvatskomu Jeziku, pridieljujemo osobi koja prema nama izkazuje **sve vrline** - ljubav, skrb, zaaštitu, zagovor ... - što bi trebale kraasiti svaku *mater*, a da nam i nije tjelesna/biološka mati.) Ipak, budući da je ona Bogorodica i da je Boog stvorio čovjeka, ona je i nova Eeva, pa smjemo reći (i) da je ona i *naša nebeska mati*.

³⁵Po **hrvatskomu standardu** mora biti "griješniike" (množinski akuzativ od "griješnik"). Dakako da je i "grešniike" hrvatska rieč (u eekavskoj čakaavščini i u kajkaavščini!), kao što su i obje "grišniike" i "grišniike" hrvatske rieči: prva pripada iikavskoj čakaavščini, a druga iikavskoj štokaavštini.

Opazka 1. Po'kadkad se čuju izričaji "... milosti si puna.", "Gospodin je s tobom.", "Blagoslovljena si tii ...", "... blagoslovljen je plood ...". Oni su odreda svi pogriješni! Naime, svaki od njih pretvaara dotičnu uzključnu rečenicu (pozdrav, hvala, zaaziv, želju, poklič ...) u izjavnu, tj. u tvrdnju, odnosno, u znaanje. Tiime iz njih nestaje ugrađena vjera, pa sliedom toga u nama kopni radostno ufanje, pojavljuje se i potreba za dokazivanjem nedokazivoga.

Slava Otcu!

Slava Otcu i Siinu i Duhu Svetomu!

Kako bijaše na početku, tako i sada i vasda i u vieke (u'vieke) viekoova! // Amen!

Opazka 2. Zamietimo da se *Otče naš!* saastoji od šest (bez *Amen!*) uzključnih rečenica, od kojih po tri uzastopne tvore dva sadržajno bitno različita dieela. U prvomu se Boga slavi, a u drugomu se od NJega nešto ište. Zato ih s tim u skladu trebamo i izgovarati (uzvišeno, pa ponizno - oba prirodno, bez glumačke afektaacije ili "dramatskoga" zastajkivanja - uvijek svjestni komu ih upućujemo!). Too se treba čuti i osjetiti naročito kad *Otče naš!* mole dvie skupine naizmience. Vrlo slično je i s molitvom *Zdravo Marijo!*, kojom joj u prve tri rečenice izkazujemo počast, dok u četvrtoj (*Sveeta Marijo, ...*) skrušeno molimo za njezin zagovor.

Opazka 3. Ovo, na što želim sada ukazati, ne odnosi se samo na Svetu Kronicu i ostale pobožnooti, nego i na zaazive tieekom svake sveete mise. Netko nam je, naime, tieekom mučnoga hrvatskog jugo-raazdoblja³⁶ lukavo podmetnuo, i u liturgijske knjige umetnuo, (nepostojek) "glagol" *usli(i)šiti* da bi njihime iztisnuo (postojek) izpravni hrvatski glagol *uslišati*. Pa posliedično, s oltaara i iz puuka, čujemo jezičnu (govornu) "tepujuću kakofoniju":

- *usli(i)šim/-iš* (prezent), *usli(i)šio* (glag. prid. - perfekt), *usli(i)ših/-i* (aorist), *usli(i)ši!* (imperativ), ...

umjesto milozvučnih hrvatskih izričaja:

- *uslšam/aš* (prezent), *uslišao* (glag. prid. - perfekt), *uslišah/-a* (aorist), *uslišaj!* (imperativ), ...

Tko o ovomu dvojii, neka se prisjeti kitice: *Isuse, kog' sad mi ...* iz (prie navedenoga podmetanja prevedena) Tomina *Klanjam Ti se smjerno!*

³⁶prema čemu nam je, *nota bene*, "puut poravnao" pastir J.J.S. !!!

VI. S MARIJOM - PJEVAJMO I MOLIMO!

(Ištite i priimit ćete da radost vaša bude podpuna.)

Naakaane

Uz otaajstva radostna: Za rođenje, po Božjoj volji, svakoga začetog dieteta.

Uz otaajstva svietlostna: Za naakaane našega poglavaara - Kristova namjestnika.

Uz otaajstva žalostna: Za prirodnu smrt, po Božjoj volji, svakoga čovjeka.

Uz otaajstva slaavna: Za izkru i jaakost od Duha Sveetoga svakomu tražitelju za Istinom.

³⁷Utielovljeenje (R.1.)

“I Rieeč tieelom postade i nastaaani se među nama ...”

Na Djevičin *Fiat mihi!*,
od Postanka vrieeme presta;
dovrši se, izpuni se,
po Loogosu bez počēetka.

Udobi se Bezvriemeni:
posta za'naas svevriemenim
i u pooviest uronjenim!

Omeđi se Neizmjerni:
prečudesnog li znameenja,
čistim tieelom svoog' stvorenja!

Rieeč u Tieelo oblikova;
ura kreenu izponova.

Za griešnike oslobodit',
Adama več' **nee'čē stvorit'**,
Emanu-El *čē* se - **rodit'**.

³⁷st100221 (Stepjinčevo)

³⁸Preteča (R.2.)

(“Taa odkuda meni da mi doođe mati Gospodina mojega?”)

Kamo hitaš, oo, Marijo?
 U Goorju se čudo sbilo:
 Zahaarija zanieemio
 kad je vjeru izgubio;
 nerodkinjom već prozvana
 nosi siina darovana;
 koj' *zaigra od radosti*
na tvooj pozdrav - oo, Milosti!
 Plood utrobe Djevičine
 posla Duha do punine.
 A kada se na svieet rodi,
 blagoslov od NJega dobi.
 Skakavci i divlje pčele,
 i deeve iz puste vrele
 sve tielesne su mu želje.
 Al' kad stigne svoomu cilju,
 potreesti *čé* Glaas puustinju:
Puut priprav'te Gospodinu!

³⁹Betlehem (R.3.)
 (“Danas vam se graadu Davidivu rodio Spasitelj - Krist
 Gospodin.”)

Kuča Krušna, Davidova,
 ne udomi siinka svooga!
 Bezkučnikom Oon se rodi
 da naas, rooblje, oslobodi.

Priprosti te veleumni
 prvi uu'NJ povjerovalše:
 Svećenika koj' je Žrtva,
 ter Kraalja i Boga svooga
 darovima tad' priznaše.

Zapjevajmo s pastirima,
 od iztoka mudracima,
 i anđelskim svim koorima:

Slava Bogu na visini!
Mir ljudima u nizini!

Djeva rodi Spasitelja,
 Jaganjca-Odkupitelja.
 Nek' spoznaju svi uumniici
 da smo Božji miljenici!
 Hvalospjevom Ga uzviisi
 vrhu svake svoje misli!

⁴⁰Starac Šimun (R.4.)
 (“Taa vidješe oči moje spaasenje Tvoje ...”)

Židovski prvorođenac
 Gospodnji jed'no-rođenac!
 Grlice il' golubič! -
 - čisti priinos *č*e s' uzdič!.

*

Povjerova Šimun Duhu,
 u ufanju se učvrsti,
Utjehu Isr̄aelovu
 da *č*e vidjet' prie smrti.

Spaasenje i Svietlost svieta
 u naaručje priimi sretan,
 i oproštaj blagoslovni
 ostavi k'o tastamenat.

I prooročka rieč njegova
 (o *propasti, uzdignuču*
 i *znaaku osporavanu*)
 tisuč put je potvrđena,
 pa i *mačem* ljuute booli
 duuša njooj je probodena.

41U domu Oččevu (R.5.)
 (Svi koji Ga slušahu bijahu zaneseni razumnošču i
 odgovorima NJegovim.)

Kako ne'biti zanesen Rieečju
 kad u Siinu utielovljena,
 i usred Oččevih dvoori,
 Muudrost NJegovu tumači
 te saama o'sebi zbori!?

Jer daavno zapiisana i čitana
 dubinu svoju nikom' ne odkri,
 a naučiteelja, o NJooj, rieeči
 bijahu tek *mjed što jeeči*
 il' neugoden *cimbal što zveeči*

*

Za trii daana strahovanja,
 odgovori s dvaa piitanja -
 - putokaz su i pouka
 svakomu do Suudnjeg' Daana:
 Što Ga traaziš izvan sebe?
 Zašto luutaš kad znaaš gdje je?!
 Oon se tebi nii'je skrio:
 Pouzdaanjem u čovjeka,
 krivudajuč po tom' svieetu,
 tii si sebe izgubio.

*

Ako Ga ne'čuješ u hraaamu svoom',
 pohitaj žuurno u Oččev dom!
 Pomirbom sveetom dobit češ kljuuč
 što otvora vraata na praavi puut.
 Poođi za'NJiim, koj' Svietlost je saama,
 siidi u "Nazaret", kroči do staana!
 Za jaakost moli da budeš i saam
 poslušan, vjeran i postojan!
 Jer, svakog' če snaači ona trii daana
 kad duuša dršče gluuha 'sred bezdana.

⁴²Na Jordanu (Sv.1.)

(“Tii si Siin mooj, Ljuubljeni! U tebi mi sva milina!”)

Zaori se Glaas s nebesa,
sleti Golub nad tielesa.

Pravednost se izpunila:
Rieč po Tieelu se rřstila.

Troojstvo nam se očitova
jediinoga višnjeg' Boga.

Siin se Jagnjem učinio
(stog' je Otcu omilio!)
da bi, sebe predajuć,
oovce svoje odkuupio.

I još više, neshvatljivo,
kad odbaačen bude bio,
krvlju svojom da bi, zaklan, ,
od grieeha nas očistio
i sve s Otcem pomirio!

⁴³Znameenje prvo ili Savršena molitba (Sv.2.)
 (“Što god vam rekne, učinite!”)

Samo Oon je radost,
 istinska, praava!
 Viino nas NJegovo
 s NJiim vienčava!
 A Maačka nas uči
 kako se moli,
 kad iznenaad’ zaskoče
 nevolje i ħooli.

Kad uztrebaš nešto,
 a teežko je vrijeme,
 sjeti se: Bratu je tvoomu
 njegovu teže.
 Podmetni rame
 koliko možeš;
 za više od’tog’,
 zavaapi: Bože!

Ufaj se i kad misliš da ne’čuje!
 Još čvršće vjeruj ako te odbije!
 Sve Mu prepusti jer Oon znaa što ti je!
 Ne kloni duhom kad čini drug’čije!

Ta bi li itko osim njee, Marije,
 matere briižne, što nevolju uvidje,
 na molbu: *Siine* ... i odgovor: *Ženo* ...
 ’zmogao vjere za *znameenje prvo!*?

I tako u Kani pokaaza ona
 kako se prosi za bližnjega svooga.

⁴⁴Kraaljevstvo nebesko (Sv.3.)

(“... ako se tko ne rodi iz Vode i Duha, ne’može uući u
Kraaljevstvo Božje.”)

Prvo tieelo **stvoreno** je,
i sbog grieha umrlo je.
Stog’, sve rođeno od tieela
kroz **smrt** hrli do Počēela.

Da mu svane nova zora
za daan viečni, izponova,
iz Vode i Duha sgoora
nanovo se rodit’ moora.

Klija zrno, kisne tieesto,
biser skriiva zemno mjesto.
Sve imaanje založimo
i njega se domognimo!

Tako, kao diećca Božja,
Vodom-Duhom posveećeni,
naarod novi, obraaćeni,
umiremo ovom’ svieetu
za nebeski pripravljeni.

Istina Jest Rieeč Oćeva
koja se utielovila.
Jer sve što je objaavila,
djelima je potvrđila.

⁴⁵Preobražeenje (Sv.4.)

(“Ovo je Siin mooj, LJuubljeni! Mooj Izabranik. NJega slušajte!”)

Na visoku sveetu goru
 Otac spusti nebesniike,
 a iz doola zemaljskoga
 Siin uzdignu svoj' zemniike.

Oon trojicu na vrh vodi,
 kojii *če* nam svjedočiti
 da sav Zaakon i Prooroke
 moora Sobom izpuniti.

Bliesnu Suunce od Izkona,
 obamrieše tieela lomna.

Oblak Očca zaklonio,
 glaas se NJegov prolomio:

Slušajte Ga! - da upiju:
 Učitelj Jest - iznad svijuju.
 A Oon *če* tuu svoju vlaast
 predat' Stieeni - za naš spaas.

S božanskoga svojeg' sjaja
 muku i smrt im priobč^č,
 al' i da, od mrtvih staana,
 treč^č daan *če* uzstat' moč^č.

⁴⁶Jelo i piice istinsko⁴⁷ (Sv.5.)

(“Staari Zaakon Žrtvi Novoj nek’ se sada ukloni!”)

Kruh žiivi, Božji, siide s nebesa
za viečni život smrtvih tielesa.

Otčevi vaši jedošē manu
za život kratak - u jednom tek daanu.

Tieelo je moje istinsko iice,
i krv je moja praavo piice.

Pa tako, na Poslednjoj Večeri,
priinos u kruhu i viinu
u Tieelo i Krv Oon pretvori
za Saavez Novi i Viečni.

I pritom svim’ jasno objaavi
da Oon je: Žrtva i Svećenik.

I traajno povjeri pozvanim’,
a po’njma i nama obznani,
da, NJemu na spomen, čine
sve što sad od NJega vide.

Odonda, stoga, pa dovieeka:
tko NJega blaguje uvjeren,
u Život viečni je ucieepljen;
kroz smrt ~~čē~~ proo~~čē~~ i uzkrnut’
i po NJem’ žiivjet’ - uistinu.

⁴⁶st240221

⁴⁷Vjera u Isusa žiivoga u Euharištiji, koji je Emanuel *u sve daane do svršetka* ovoga *svieeta*, jest međaš-kamen što jasno razdvaa ja i razlučuje katoličanstvo (i pravoslavlje) od svih ostalih religija (uključujući i protestantizam i židovstvo). Samo Euharištija sprieaava da se kršćanstvo, u konačnici (poput inih religija), ne svede na običaje, tradiciju i simboliku, tj. na tek zasebni “uljudbeni privjesak”.

⁴⁸“Ne kako jaa hoču ”(Ž.1.)
 (“Zar nii’ste mogli jedan saat probdjeti sa mnom?”)

Trii svjedooka kod Jaira:
 pred NJiim je smrt odstupila.

I na Taaboru su biila:
 o Božanstvu svjedočila.

A evo ih sad i u vrtu:
 da svjedoče o čovječtvu.

Oo, ti, vrte Getsemani
 što zamieeni Vrt pradaavni,
 krvavi te znooj natopi
 Zmiju-Laažca da utopi!

Očcu preda sve od’volje:
 k’o gool čovjek-odkupnina,
 tek ljuubavlju zaogrnut,
 kreenu na puut muke svoje.

Cjelov priimi, ruuke pruži,
 ne k’o Izak ni ne znavši,
 neg’, podložan Očcu svoomu,
 Jagnjem posta pristajući -
 - saamog’ sebe žrtvujući.

⁴⁹Za stuup! (Ž.2.)
 (“Ne možete sluužiti dvojici gospodaara!”)

Kriivnje neema, nedužan je,
 sad Ga trebam oslobodit’!
 Ali Kajfa i glavaari
 službu *č* mi tad’ zagorčit’.

Za’NJeg’ praavda; zaa’me korist.
 Kako sad too uskladiti?
 Zar da maarim što j’ istina?!
 Kaznit’ *č* Ga i puustiti.

A Oon *uusta ne otvori,*
 presudi se, *nieem*, pokori.
 Oko stuupa bič fjuučē,
 koža puca - kvaarni suučē!

Uskoro *č*š uvidjeti
 kuda vodi “milost” tvoja:
 kriivda kad se zakotrlja
 ne staje do grobna polja.

⁵⁰Trnov vieenac (Ž.3.)

(“Liice mu bijaše toliko iznakaženo, da obličjem više nii’je
bio čovjeku naalik.”)

Grimiz-plaaštom zaogrnut,
na glaavi Mu trnov vieenac,
i s trstikom u desnici,
još popljuvan i sav krvav,
pred naarodnim glavaarima
stoji Kraalj nad kraljevima.

Kruna Mu je izpletena
'z naših spletaak', opačiina,
oholoosti, otvrdnuuča,
izdaaja i svih kriviina,
a trnje što iz njee strši -
- too su moji smrtni grieesi.

Liice Mu iznakaženo,
sve obličje nečovječno
s grieeha naših, oduuzetih,
i na sebe preuzetih.
Griešna duuša je pred Bogom -
- *Ecce homo* pred naarodom!

Al' kako je moguće
pred svima reč:
Evo čovjeka!
pa Ga se - odreč?!

⁵¹“Koga hočete da vam puustim?” (Ž.4.)
 (“Krv NJegova na naas i na diețcu našu!”)

Tii presudom prvom svojom
 svrsta čista pravednika
 međ' zločinca okorjele -
 - uz drumskoga raazbojnika.

Tužiteljim' izbor nudiš:
Koga ću vam sad puustiti?
 Onog' drugog, svim' je jasno,
 na kriiž mooraš tad' pribiti.

I još onda pereš ruuke,
 misleć' nevin da ćeš biti;
 odabr'o si gospodaara
 kojemu ćeš 'vieek sluužiti.

Grieħ Ga, suuđće, tvooj pritišće,
 tužiteljov - još i više,
 no, priznajmo, svi griešniici,
 na smrt smo Ga mii pritisli!

NJegovi Ga odbaaciše,
 al', ne znajuć' što govore,
 Novi Saavez prihvațiše -
 - odkupljeenje zadobiše.

Na smrt smo Ga osuudili
 i na Kriiž Ga mii pribili.
 Oon je za naas Odkupnina -
 - zahvaljujmo Mu pred svima!

⁵²“Bože mooj! Bože mooj, zašto si me ostavio?” (Ž.5.)

(“Uistinu, Siin Božji bijaše ovaj.”)

*A od šeeste do deveete
nasta taama po svoj zemlji.
I jaarko se Suunce smrkne
kad istinsko Svietlo trnel!*

Onaj s desna Ga prepozna,
kriivnju prizna, Zlooga od'gna:
K'o prvog' odkupljenika
Isus dobi raazbojnika.

A za smrtnu pashu svlaadat',
naarav Božja Ga ostavlja.
Jer od Boga smrt uzmiče.
Nemočna sii! - Život kliče.

Sebe, cieelog, Oon predade,
al' njima too ne bii dosta;
*za otkano, nešiveno,
baačena je istom kocka.*

Mač od booli probode ju,
mater, nama darovanu,
kada koplje nesmiljeno
na srđca Mu stvori ranu.

Truus uzdrma brdaa, doolje,
grobovi se otvoriše,
a zaavjesa hraamska cieela,
sve odosgor pa dodolje,
razdrije se na dvaa dieela.

Odkupninom, rad' naas rođen,
Puut do Očca bii - otvoren.

⁵²st26(27)0221

⁵³Uzkrsnu Isus doista! (Sl.1.)
 (“Blaaženi kojii ne vidješe, a vjeruju!”)

Mukom straašnom nas odkuupi -
 - sav duug plaati umiruč.
 Al', nam' za spaasenje, treba.
 Pashom kroz smrt - uzkršnuti!

Nad paklen se bezdan prignu
 odkupljene Oon pridignu;
 pa okove smrtne zdrobi:
 naas za Život oslobodi.

Uzkriisio je, doista,
 s Duhom Otac Siina - Krista:
 temelj-kamen naše vjere;
 samo u'NJem' Jest - Spaasenje.

Nosi kriiž od svajih muuka,
 za Njiim idi, nemoj stati!
 U *lomljenom' sveetom kruhu*
 vasda *čes Ga žiiva naač.*

⁵⁴“Idem pripraviti vam mjesto.” (Sl.2.)
 (Gospodin Isus ... *bude uzet na nebo i sjede s desna Bogu.*)

Uzdignu se na očigled,
 s uzkrsnutim svojim tieelom,
 put nebeske domovine:
 s'desna Otcu vlaada svieetom.

Uzlazećega na nebo
 oblak im iz oka ote.
 Dvaa “čovjeka”, sva u bieelom:
Ovaj Isus dooć će opet.

Oo, Betfago tii Judejska -
 - postajo Mu zadnja zemska,
 gdje Oon s brda Mastlinskoga
 uziide do Očca svooga!

Tii si čula riecei ove,
 što nas hraabre kroz viekove:
Jaa sam s vama u sve daane -
- do svršetka svieeta. Amen!

Mii sveuđiilj zaziivamo:
 U Tvooj' slavi Te čekamo!
 Neprestance, žuudeć Tebe,
Marana tha! doziivamo

⁵⁵Sila odosgor (Sl.3.)
 (“Od mojega ~~č~~ uzimati i vama daavati.”)

Eto huuka iznenada,
 vihor siilan kad naiide,
 ognjen' jezik razdieljeni,
 na svakog po jedan, siode.

Obe~~č~~aanje O~~č~~evo se
 u tom' času obistini:
 Ognjem Duha Sveetoga su
 u punini posvee~~č~~eni -
 - za poslaanje opremljeni.

Sedam daarim' nadaarena,
 u Istinu upuu~~č~~ena,
 NJegova je Crkva sveeta.
 toga daana obznanjena
 i Magistrom postavljena.

Nepresušne teku riece
 iz utrobe spasiteljske -
 - Vode Žiive too je vrelo
 što obnaavlja svako tieelo.

Tješitelju naaš najblaži,
 u Istini da Ga spozna,
 podaa' svakom' koj' Te traazi
 maka ruizkru iz svoog' ognja!

⁵⁶Duušom i tieelom (Sl.4.)

(“Ako hoču da oon ostane dok ne doođem,što je tebi do toga?”)

Koja too žena, između žeeena sviju,
istinu zbori za siina svojega(?):

*Evo kostii od **mojih** kostiju!*

*Evo meesa od meesa **mojega!***

Samo ona, Djeva odabrana,
i od Grieeha Prvog' sačuuvana,
što j' od Stvoorca vjerom prihvatila
i, po Duhu, Siina Mu rodila.

A Oon,

u Podzemlju ostavljen ne bii,

niti Mu truuleži ugleda tieelo,

pa tako ni ona, kad blaaženo usnu,
ne osta u grobu mraačnu zacieelo.

Što Oon reče Petru o skrbniku-siinu
izpuni se istom po usnuču njiinu.

U Efezu graadu, sred prvoga vieeka,
Ivan vidje slavu koju vjernik čeka.

Duušom i tieelom uznjesena Djevo,
tii, Maačko naša, oo, tii, *nova Eevo*,
što poziivaš dieću kad mii odpadnemo,
moli za sve naas - uu'NJ da vjerujemo!

⁵⁷Kraljica nebeska i zemaljska (Sl.5.)
 (“Sdesna Tii je Kraljica u zlaatnoj odjeći!”)

Taa, ne može biti čaasti veče
 od ove što ju Marija steče:

Trojed’ni Boog svoje čisto stvorenje
 za *Kraljicu okruni od neba i zemlje.*

Da ona ’viek vlaada sa Siinom svojim
 nad sviime što Otac ikada stvori.

A Siin ju, razpet, za Maajku nam dade -
 - štiiit naš i ufanje vrhu zemne naade!

Miloosti njeez’ne i zagovor močan
 satiru glaavu čim digne ju *Zloča.*

Stog’, svi andeeli, i vii, sveečci, s njima,
 radujte se sa svim naarodima!

ZAAVRŠNA NAPOMENA

Goospina Krunica se svršuje molitvom *Zdravo Kraljice!*, zaazivom *Moli za naas, Kraljice Sveete Krunice! Da doostojni ...* te molitvom Očcu nebeskomu *Bože, tvooj je jedinorođeni Siin ...*

Uobičajilo se i postalo gotovo redovitim da se na *Goospinu Krunicu* odmah nadovežu (u “cielinu”) *Litanije Blažene Djevice Marije*. I dobro je da se tako⁵⁸ čini! Ipak, valja znati da *Litanije BDM nii’su sastavni dio Goospine Krunice*.

Litanije Blažene Djevice Marije se svršavaju molbama *Jaganjče Božji ...*, zaazivom *Moli za aas, sveeta Bogorodice! Da doostojni ...* te molitvama (Maajci i Očcu) *Pod tvoju obranu otječemo se ...* i *Dopuusti nama, sluugama svojim, molimo Te ...* I nii’je nevažno kojim se redosljedom moli ni što se, možda, preskače ili izostavlja!

Napokon, često se u *Litanijama BDM* čuju i “dodatni” zaazivi s pridjevima koji su ili “partikularni” (za pojedine skupine, a too nas dieeli dok zajednički molimo!) ili je njihova teološka utemeljenost vrlo opitna. Njih treba izbjegavati! Svaki novi zaaziv morao bi prije dodavanja (po čvrstom teološkom utemeljenju) dopustiti mjestni biskup.

Ukažujem, posebice, na pridodani zaaziv *Maajko naade!* sbog nje-gove teološke dvojbenosti. Naime, *naada* nii’je bogoslovna kriepost, već spada u semifizičko (pa i čisto fizičko) područje i u mnogočemu ovisi i o osobnomu “ulaaganju”. Ono na što se pri tomu zaazivu misli jest, predpostavljam, *ufanje* (ili *uzdanje*) - čistu bogoslovnu kriepost - što raaste samo iz prihvaćene *vjere*, prvotnoga daara Božjega, a pokazuje se i dokazuje požrtvovnom ljuubavlju za braću - ljuude. Stoga bi taaj zaaziv, želi li ga se ipak pridodati, trebao dopuniti pridjevom *blażene* ili, još bolje, izmieniti u *Maajko našega ufanja!* Za one koji o tomu dvoje, napominjem: raazlika između *ufanja* (*uzdanja*) i *naade* slična je raazlikama između *radosti* / *žalosti* (duhovna staaanja) i *veselja* / *tuuge* (vanjski tielesni izkazi tih nutarnjih staaanja).

⁵⁸Možda bi bolje bilo - obratno! Dakle, prvo *Litanijama* izreči Goospi molbene hvaale i izkazati čast, pa onda, “zajedno s njoom”, izmoliti *Krunicu*.